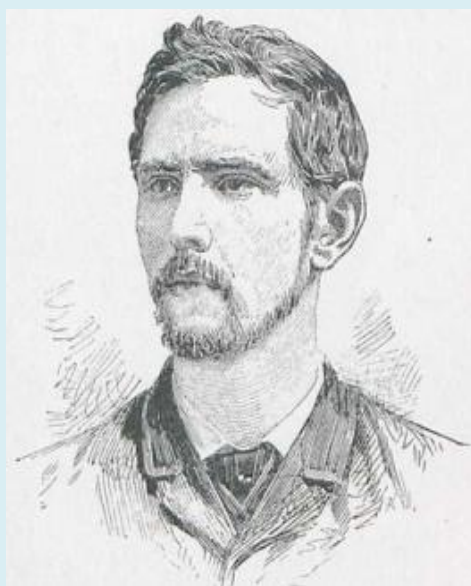

ΑΥΤΟΒΙΟΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ ΑΝΤΟΛΦ ΦΙΣΕΡ

Στις όχθες του Βέζερ, στην Γερμανία, σχεδόν επτά μίλια πάνω από το μέρος που τα νερά του χάνονται στην Βόρεια Θάλασσα, βρίσκεται η παλιά πόλη, η Βρέμη. Στον Μεσαίωνα, η Βρέμη ήταν μία από τις τρεις ελεύθερες πόλεις που αποτελούσαν την Χανσεατική Ένωση¹, μια ένωση φημισμένη για τον συνεχή της πόλεμο της κατά των πειρατών, αλλά και για τον πλούτο και την δύναμή της. Αυτές οι πόλεις, εκείνες τις μέρες, μονοπω-

¹ Η Χανσεατική Ένωση ήταν μια σύμπραξη γερμανικών πόλεων για την προώπιση κοινών εμπορικών συμφερόντων, στην οποία συμμετείχαν οι σημαντικότερες πόλεις της Βόρειας Γερμανίας. Κάποια περίοδο τα μέλη της έφθασαν μέχρι και τα εκατό. Η Ένωση είχε το μονοπώλιο στο εμπόριο της Βαλτικής και έλεγχε τον σημαντικό τομέα της παραγωγής ρέγγας και μπακαλιάρου. Έφθασε σε πλήρη ακμή στο δεύτερο μισό του δεκάτου τετάρτου αιώνα. (Σ.τ.Μ.)

λούσαν το παγκόσμιο εμπόριο. Η Βρέμη είναι ακόμη ένα από τα σημαντικότερα εμπορικά κέντρα της ευρωπαϊκής ηπείρου και ο πληθυσμός της είναι σήμερα γύρω στα 140.000 άτομα. Αυτός είναι ο τόπος που γεννήθηκα. Ελάχιστα θα ενδιέφερε τους αναγνώστες αυτής της εφημερίδας, αν περιέγραφα εκτενώς την ιστορία των παιδικών μου χρόνων. Είναι η ίδια μ' αυτή ενός συνηθισμένου παιδιού. Επομένως, μπορώ μονάχα να αναφέρω ότι πήγα στο σχολείο για οκτώμισι χρόνια και ότι μπαρκάρισα για τις Ηνωμένες Πολιτείες όταν ήμουν δεκαπέντε χρονών παλικαράκι. Λίγο μετά την άφιξή μου σ' αυτές τις ακτές, άρχισα την μαθητεία μου ως στοιχειοθέτης στο τυπογραφείο του αδελφού μου, Γουίλιαμ Β. Φίσερ, στο Λιτλ Ροκ του Αρκάνσας, στο μέρος το οποίο εξέδιδε μια εβδομαδιαία γερμανική εφημερίδα. Ύστερα από το πέρας της μαθητείας μου, έχω ασκήσει το επάγγελμά μου σε διάφορες πόλεις αυτής της χώρας. Τον μήνα Ιούνιο του 1883, η μοίρα μ' έφερε στο Σικάγο, όπου και έκτοτε διαμένω με την οικογένειά μου, κατέχοντας την θέση του στοιχειοθέτη στην *Arbeiter Zeitung*, έως την σύλληψή μου, στις 5 Μαΐου, για την υποτιθέμενη συμμετοχή μου

στην υπόθεση του Χειμάρκετ. Είμαι μέλος της Γερμανικής Ένωσης Τυπογράφων, στην οποία εντάχθηκα το 1879, στο Σαιν Λούις του Μισούρι. Στο ίδιο μέρος, το 1881, ήρθα, επίσης, και εις γάμου κοινωνίαν, τα αποτελέσματα της οποίας ήταν τρία παιδιά –ένα κορίτσι και δύο αγόρια- που μένουν μαζί με την γυναίκα μου σ’ αυτήν την πόλη.

Όντας εξοικειωμένος με την διδασκαλία του σοσιαλισμού από τα πρώτα νεανικά μου χρόνια, είχα θεωρήσει καθήκον μου να διαδώσω αυτές τις τόσο αγαπητές σ’ εμένα αρχές όποτε και οπουδήποτε μπορούσα. Θα ρωτήσετε, ίσως, τι με ώθησε να γίνω σοσιαλιστής. Θα σας το αφηγηθώ με λίγα λόγια.

Στην διάρκεια των σχολικών μου χρόνων, ο δάσκαλος της ιστορίας έτυχε να αναφερθεί στον σοσιαλισμό, το κίνημα του οποίου άρχιζε να ακμάζει εκείνο τον καιρό στην Γερμανία και μας είπε ότι σημαίνει την «διανομή της ιδιοκτησίας». Σήμερα τείνω να πιστεύω ότι αυτή ήταν μια γενική οδηγία που είχε δοθεί από την κυβέρνηση προς τους πατριώτες παιδαγωγούς να περιγράφουν ανά περιόδους στους μεγαλύτερους μαθητές τον σοσιαλισμό ως το φρικτότερο πράγμα. Αποτελούσε, όπως είναι γνωστό, πάγια τακτική εκ μέρους των εκάστοτε μοναρχικών κυβερνήσεων του παλιού κόσμου να επηρεάζουν τον αδιαμόρφωτο νου της νεολαίας εναντίον οτιδήποτε είναι δυσάρεστο για τους δυνάστες διαμέσου των δασκάλων του σχολείου. Για παράδειγμα, θυμάμαι

πολύ καθαρά ότι πριν από το ξέσπασμα του γαλλογερμανικού πολέμου² οι δάσκαλοί μας μάς έκαναν να πιστεύουμε ότι κάθε Γάλλος ήταν τουλάχιστον ένας παλιάνθρωπος αν όχι ένας εγκληματίας. Από την άλλη, οι βασιλείς εκθειάζονταν ως αντιπρόσωποι του Θεού και η υπακοή και η αφοσίωση προς αυτούς χαρακτηρίζονταν ως οι υψηλότερες αρετές.

Έτσι, τα μυαλά των παιδιών δηλητηριάζονται συστηματικά και τα αποτελέσματα αυτά γίνονται αντικείμενο εκμετάλλευσης όταν οι μικροί γίνουν άνδρες και γυναίκες. (Ασφαλώς, στην περίπτωση που αναφέρθηκε, οι δάσκαλοί μας μάς έλεγαν ότι οι σοσιαλιστές ήταν ένα σωρό μεθύστακες, απατεώνες και αργόσχολοι που δεν ήθελαν να δουλέψουν). «Πλησιάζει η ώρα», έλεγε ο κύριος, βάζοντας το δείκτη του εμφατικά δίπλα στην γαμψή του μύτη «όπου κι εσείς, νέοι μου, θα πρέπει να κερδίζετε τον επιούσιο με τον ιδρώτα του προσώπου σας. Κάποιοι από ‘σας μπορεί να αποκτήσουν πλούτη, ενώ άλλοι θα είναι λιγότεροι τυχεροί. Λοιπόν, αυτοί, οι σοσιαλιστές –οι οποίοι, σημειώστε, είναι μια ομάδα τεμπέληδων- αποσκοπούν με την άσκηση βίας να σας κάνουν να μοιράζεστε μαζί τους ό,τι

² Ο γαλλογερμανικός πόλεμος άρχισε τον Αύγουστο του 1870 και τελείωσε με την υπογραφή του συμφώνου ειρήνης της Φρανκφούρτης στις 10 Μαΐου του 1871. Η Γαλλία ηττήθηκε και αποδέχθηκε την προσάρτηση της επαρχίας της Αλσατίας και μέρος της επαρχίας της Λωραίνης στην Γερμανία, τον γερμανικό έλεγχο στα σημαντικότερα οχυρά της έως ότου αυτή καταβάλει πλήρως την πολεμική αποζημίωση ύψους πέντε δισεκατομμυρίων γαλλικών φράγκων που της επιβλήθηκε από την Γερμανία. (Σ.τ.Μ.)

έχετε μετά το πέρας κάθε χρονιάς. Παραδείγματος χάριν, αν αποκαλούσατε δύο ζευγάρια μπότες δικά σας, ένας από αυτούς τους σοσιαλιστές απατεώνες θα σας απαλλάξει ευγενικά από το ένα ζευγάρι. Πώς θα σας φαινόταν αυτό;». Φυσικά, σκεφτήκαμε ότι αυτό δεν μας άρεσε καθόλου. Ούτε θα συναινούσα σήμερα σε έναν τέτοιου είδους διακανονισμό; Αναμφισβήτητα όχι. Ένας τέτοιος διακανονισμός -φαντάστηκα- θα ήταν παράλογος.

Ήξερα, λοιπόν, ότι είναι γεγονός ότι ο πατέρας μου έπαιρνε πολύ συχνά μέρος σε σοσιαλιστικές συγκεντρώσεις και αναρωτιόμουν εκείνη την μέρα γιατί αυτός –τον οποίο θεωρούσα τόσο καλό- είχε σχέσεις με μια τέτοια κακή ομάδα ανθρώπων, που σκοπός τους ήταν να ζουν μια τεμπέλικη ζωή και να αναγκάζουν τους νηφάλιους και εργατικούς ανθρώπους, με την λήξη κάθε χρονιάς, να μοιράζονται μαζί τους τις απολαβές τους. Όταν έφθασα στο σπίτι εκείνη την μέρα, φανέρωσα στον πατέρα μου (σύμφωνα με αυτά που μας είπε ο δάσκαλός μου) τι κακοί άνθρωποι πρέπει να είναι οι σοσιαλιστές. Προς μεγάλη μου έκπληξη, ο καλός μου πατέρας γέλασε δυνατά και με αγκάλιασε πολύ στοργικά. «Καλέ μου Άντολφ», είπε, «αν ο σοσιαλισμός είναι αυτό που ο δάσκαλός σου σας εξήγησε ότι είναι, τότε ακριβώς οι ίδιοι θεσμοί που επικρατούν σήμερα, θα ήταν σοσιαλιστικοί». Και ο πατέρας μου άρχισε να μου δείχνει πως, πράγματι, υπήρχαν τόσοι πολλοί τεμπέληδες και

νωθροί άνθρωποι, κάτω από την υπάρχουσα μορφή κοινωνίας, που μένουν σε μεγαλοπρεπή σπίτια και ζουν με πολυτέλεια σε βάρος των νηφάλιων και εργατικών ανθρώπων και ότι ο σοσιαλισμός έχει ως αποστολή του την κατάργηση αυτής της άδικης διαίρεσης. Ύστερα απ' αυτήν την μέρα, συνόδευα τον πατέρα μου σε σοσιαλιστικές συγκεντρώσεις και σύντομα πείστηκα για την αλήθεια αυτών που μου είχε πει. Άρχισα να μελετώ. Καθώς περιπλανιόμουν στους δρόμους, έβλεπα συχνά ομάδες χειροδύναμων ανδρών που δούλευαν σε λατομεία και σε άλλους χώρους δουλειάς και έπιαναν κασμάδες και βαριά φτυάρια από νωρίς το πρωί έως αργά το βράδυ. Καθώς στεκόμουν λίγο παραπέρα, παρατήρησα έναν κομψά ντυμένο άνθρωπο που κάπνιζε ένα πούρο Αβάνας και, κατά τα φαινόμενα, ενδιαφερόταν για την δουλειά των εργατών. Τα χέρια του αργόσχολου ήταν σκεπασμένα με γάντια από κατσικόδερμα, στην μέση του κατάλευκου σαν το χιόνι πουκάμισού του λαμποκοπούσε μια διαμαντένια καρφίτσα και από το γιλέκο του κρεμόταν μια βαρύτιμη χρυσή αλυσίδα ρολογιού. Μπορείς να μαντέψεις, αγαπητέ αναγνώστη, ποιος ήταν αυτός ο κύριος; ήταν ο «εργοδότης». Οι γεμάτοι δραστηριότητα εργάτες, παρά τις πολλές ώρες έντονης δουλειάς, μόλις και μετά βίας κέρδιζαν αρκετά για να κρατήσουν τους ίδιους και τις οικογένειές τους από την ανέχεια. Είδα ότι κατοικούσαν σε άθλιες τρώγλες και ότι τους ήταν άγνωστες οι χαρές και

οι ανέσεις της ζωής. Τα παιδιά τους είχαν κάτισχνα και έμοιαζαν με σκιάχτρα καλυμμένα με ανθρώπινο δέρμα παρά με ανθρώπινα όντα.

Ακολουθώντας, κάποια φορά, τον κομψό κύριο που είχα δει να παρακολουθεί τεμπέλικα και να δίνει εντολές στους εργάτες, τον είδα να μπαίνει σ' ένα πανέμορφο σπίτι, ένα παλάτι. Ακριβοί πίνακες κοσμούσαν τους τεράστιους τοίχους των σαλονιών του, βαρύτιμα χαλιά κάλυπταν τα πατώματα και χρυσοί πολυέλαιοι κρεμόντουσαν από τα ταβάνια. Τα κελάρια ήταν γεμάτα με δελεαστικά πράγματα και τα τραπέζια ήταν στρωμένα με εκλεκτά κρασιά και λιχουδιές. Με δυο λόγια, οτιδήποτε καλό και ευχάριστο μπορούσε να το απολαύσει κανείς εδώ εν αφθονία. Αυτή η αντίθεση ανάμεσα στον δραστήριο εργάτη και στον αργόσχολο παριστάμενο θεατή δεν μπορούσε να μην εντυπωσιάσει τον νου μου, ειδικά καθώς παρατήρησα ότι αυτές οι συνθήκες υπήρχαν παντού και σε όλους τους κλάδους της βιομηχανίας. Αντιλήφθηκα ότι οι εργατικές ανθρώπινες μέλισσες που ποτέ δεν ξεκουράζονται, που δημιουργούν όλο τον πλούτο και γεμίζουν τα καταστήματα με τρόφιμα, καύσιμα και ρούχα, απολαμβάνουν μονάχα ένα μικρό μέρος από τα προϊόντα τους και ζουν μια συγκριτικά άθλια ζωή, ενώ οι κηφήνες, οι τεμπέληδες, κρατούν τις αποθήκες τους κλειδωμένες και απολαμβάνουν την πολυτέλεια και την τρυφηλότητά τους.

Εγώ είχα άδικο ή μήπως ο κόσμος ήταν άδικος; Είδα ανθρώπους που

κατασκεύαζαν παπούτσια και μπότες και γέμιζαν τις αποθήκες με αυτά τα προϊόντα από τα παιδικά τους χρόνια να καθυστερούν να φύγουν από τις παράγκες τους ύστερα από την βροχή από φόβο μήπως βρέξουν τα πόδια τους. Σε πολλές δε περιπτώσεις, τα δάκτυλα των ποδιών των παιδιών τους ξεπρόβαλαν χαρακτηριστικά έξω από τα φθαρμένα παπούτσια τους. Χτίστες ασχολούνταν με το χτίσιμο σπιτιών από την ανατολή έως την δύση του ηλίου για κάμποσες δεκαετίες, αλλά, καθώς έριξα γύρω μου μια ματιά, ανακάλυψα ότι ήταν πολύ λίγοι αυτοί που μπορούσαν να αποκαλέσουν ένα σπίτι “δικό τους”. Ήταν υποχρεωμένοι να πληρώνουν νοίκι για τα ίδια τα σπίτια που είχαν χτίσει. Τα καταστήματα ρούχων ήξερα ότι ήταν γεμάτα εμπορεύματα, αλλά δεν ήταν σπάνιο φαινόμενο στην γενέτειρά μου να βλέπει κανείς ράφτες να περπατούν στους δρόμους με παντελόνια μπαλωμένα σε τέτοιο βαθμό που έμοιαζαν με σκακιέρες. Ενόσω οι αρτεργάτες ξεροψήνανε μέσα στα καυτά φουρνάρικα για δεκάξι ώρες το εικοσιτετράωρο, οι γυναίκες τους, σε πολλές περιπτώσεις, δεν ήξεραν πού να πάρουν ένα καρβέλι ψωμί. Ο γείτονας του πατέρα μου δούλευε σ' ένα χασάπικο, αλλά ο μισθός του ήταν τόσο χαμηλός ώστε η οικογένειά του δεν μπορούσε να αντέξει την πολυτέλεια μιας λίβρας³ κρέας παρά μόνο μία φορά την εβδομάδα, την Κυριακή. Όλες αυτές οι συνθήκες με έπει-

³ Αγγλική μονάδα βάρους, η οποία ισούται με 453 γραμμάρια. (Σ.τ.Μ.)

σαν ότι «κάτι σάπιο πρέπει να υπάρχει στο βασίλειο της Δανιμαρκίας»⁴ και δεν χρειαζόταν καν έναν βαθύ στοχαστή ή έναν μάγο για να ανακαλύψει κανείς ότι οι υφιστάμενοι κοινωνικοί θεσμοί στηρίζονται στην εκβιαστική απόσπαση χρημάτων της μιας τάξης από την άλλη.

Τώρα, όμως, αφού είχα καταλήξει σ' αυτό το συμπέρασμα, αναρωτιόμουν αν οι εργάτες είχαν επίγνωση της πραγματικής τους κατάστασης. Διαπίστωσα ότι η συντριπτική πλειοψηφία δεν είχε. Αντί να μισούν αυτούς που τους υποδούλωσαν, τους θεωρούσαν ευεργέτες τους. Πολλά περιστατικά που παρακολούθησα απέδειξαν ότι αυτό είναι γεγονός. Για παράδειγμα, θυμάμαι όταν μια Κυριακή επισκέφθηκα έναν ξάδερφό μου που δούλευε σ' ένα γιγαντιαίο διυλιστήριο ζάχαρης μαζί με χιλιάδες άλλους, άνδρες και γυναίκες, του οποίου ιδιοκτήτης ήταν ένας γνωστός εκατομμυριούχος. Ο ξάδερφός μου δεν έχανε ευκαιρία να μιλά με τα πιο επαινετικά λόγια για τον «ευεργέτη» του, όπως αποκαλούσε τον εργοδότη του. Ειδικά εκείνη την μέρα βάλθηκε να με πείσει για την γενναιοδωρία του «ευεργέτη» του. «Γιατί», μου εξήγησε ο ενθουσιασμένος εξάδελφός μου, χτυπώντας τα χέρια του, «εκτός του ότι έχει στην δούλεψή του τόσο πολλούς ανθρώπους που αλλιώς θα λιμοκτονούσαν, προσφέρει κάθε χρό-

νο ένα τεράστιο χρηματικό ποσό για φιλανθρωπικούς σκοπούς και, επιπλέον, είναι τόσο μεγαλόψυχος ώστε να δώσει δουλειά στην χήρα και στα παιδιά δύο άτυχων εργατών που τον περασμένο μήνα έχασαν την ζωή τους γιατί πολτοποιήθηκαν από τα μηχανήματα». Αλλά εγώ ήμουν τόσο αχάριστος, ώστε δεν έβλεπε τίποτα μεγαλόψυχο σ' αυτό. Είχα διαβάσει σε μυθιστορήματα (κρυφά, γιατί ο πατέρας μου μου απαγόρευε να διαβάζω τέτοια βιβλία) ότι ο Σιντεράνες (ένας ξακουστός Γερμανός «παράνομος») και άλλοι γνωστοί ληστές είχαν δώσει μέρος της λείας τους στους φτωχούς και, άρα, δεν έβλεπα τίποτα εξαιρετικό στην «φιλανθρωπία» του «ευεργέτη» του ξαδέλφου του. Αυτό όχι μόνο το σκέφτηκα, αλλά κοινοποίησα τις σκέψεις μου και στον αξιότιμο συγγενή μου, ο οποίος, με την σειρά του, θύμωσε πολύ από αυτήν την σύγκριση και μουρμούρισε κάτι που ακούστηκε σαν: «πολύ τον έξυπνο μας κάνει ο πιτσιρικάς».

Αυτό είναι μονάχα ένα παράδειγμα. Έτσι, διαπίστωσα ότι τα μυαλά των εργατών ήταν παντού διαμορφωμένα. Ω, αυτοί οι ανόητοι ηλίθιοι! Ήταν σκλάβοι χωρίς να το γνωρίζουν. Στέκονταν ακίνητοι σαν αφελή πρόβατα, ενώ οι αφέντες τους τα κούρευαν. Και μάλιστα όχι μόνο αυτό, αλλά τους θεωρούσαν και μεγαλόψυχους ευεργέτες τους που τους έπαιρναν στην δούλεψή τους για να τους σώσουν από την πείνα.

Πέρασαν χρόνια από τον καιρό των πρώτων ερευνών μου για τις αιτίες

⁴ Φράση από τον «Άμλετ» του Ουίλιαμ Σαίξπηρ, η οποία χρησιμοποιείται για να δηλώσει την υποψία ότι πίσω από μια κατάσταση υποκρύπτεται κάτι νοσηρό. Η λέξη «Δανιμαρκία» ήταν παλαιότερη ελληνική ονομασία της Δανίας. (Σ.τ.Μ.)

των κοινωνικών ανισοτήτων. Έχω ταξιδέψει συγκριτικά πολύ, έχω έρθει σε επαφή με ανθρώπους απ' όλες τις τάξεις και είχα την δυνατότητα να μελετήσω και να μάθω. Ολόκληρη η ζωή δεν είναι παρά ένα σχολείο. Αυτό το οποίο συνήθως ονομάζεται σχολείο είναι απλώς μια εισαγωγή σε αυτό το πρακτικό σχολείο της ζωής. Πολλοί εργάτες, σαν κι εμένα, που έχουν ωφεληθεί από τα μαθήματα του σοβαρού σχολείου της πείρας αρχίζουν να ανακαλύπτουν τις πραγματικές αιτίες των δεινών της κοινωνίας. Αυτό δεν αρέσει καθόλου στις άρχουσες τάξεις. Οι καπιταλιστές και οι κυνηγοί του κέρδους εξαρτώνται από τα κοινωνικά δεινά για τα κέρδη τους. Χωρίς αυτά θα ήταν όπως θα ήταν οι γιατροί αν δεν υπήρχαν αρρώστιες. Έτσι, προσπαθούν να εμποδίσουν τους εργάτες, τους σκλάβους τους, να ξυπνήσουν από τον πνευματικό τους λήθαργο. Και τι μέσα μετέρχονται οι ανθρώπινοι κηφήνες για να πραγματοποιήσουν τα σχέδιά τους, μ' άλλα λόγια, να κρατήσουν τους μισθωτούς σκλάβους στην άγνοια;

Ας διερευνήσουμε το θέμα. Από τα πρώτα παιδικά τους χρόνια οι εργάτες προετοιμάζονται για το πεπρωμένο τους όπως ο αρκουδιάρης μεγαλώνει την αρκούδα. Στα σχολεία και τις εκκλησίες τούς λένε ότι είναι θέλημα Θεού να υπάρχουν πλούσιοι και φτωχοί. Ο Θεός γνωρίζει και βλέπει τα πάντα και δεν υπάρχει τίποτα που να μην γίνεται εν γνώσει Του. Τα έργα του Παντοδύναμου είναι σοφά και ανερμήνευτα. Έχει έναν ειδικό σκοπό

όταν παραχωρεί τον πλούτο σε ορισμένα από τα παιδιά Του, ενώ άλλα πεθαίνουν από έλλειψη των απολύτως αναγκαίων. Τώρα, μερικοί στενόμυαλοι άνθρωποι μπορεί να σκεφτούν ότι αυτό είναι πολύ μεροληπτικό εκ μέρους του Θεού, αλλά κάνουν λάθος. Σ' αυτούς που είναι φαινομενικά παραμελημένοι σ' αυτόν τον άθλιο κόσμο, θα τους δοθεί η μεγαλύτερη αναγνώριση στον ουρανό, έτσι ώστε όλα επιτέλους να εξισορροπηθούν. Η ταπεινοφροσύνη και η πραότητα είναι αρετές που είναι πολύ αρεστές στον Θεό και, συνεπώς, πολύ αξιέπαινες για τους εργάτες. Η υπομονή και η υποταγή αρμόζουν επίσης στους εργάτες. Εργασία και προσευχή. Επειδή ο ίδιος ο Θεός έχει ορίσει στην αμαρτωλή ανθρωπότητα να τρώει τον άρτο τον επιούσιο με τον ιδρώτα του προσώπου της.

Τέτοιοι και παρόμοιοι «συμβουλάτορες» δεν παραλείπουν να κάνουν εντύπωση στον ευεπηρέαστο νου των παιδιών και έτσι όταν αυτά ενηλικιώνονται γίνονται υπάκουοι, σεμνοί και αμαθείς δούλοι χωρίς να το ξέρουν. Έχοντας ανατραφεί μέσα στην άγνοια δεν θεωρούν τίποτα κακό, αλλά πιστεύουν ότι η μορφή της κοινωνίας στην οποία ζουν είναι η φυσική κατάσταση πραγμάτων. Είναι πολύ φυσικό, συνεπώς, οι κυρίαρχες τάξεις να αποκαλούν αυτούς τους ανθρώπους «καλούς, έντιμους και νομοταγείς» εργάτες. Δεν έχουν, έτσι, παρά κάθε λόγο να τους διαφεντεύουν, επειδή είναι πράγματι υπάκουοι σαν ένα κοπάδι χήνες και άκακοι σαν πρόβατα.

Αν, όμως, αυτοί οι τυφλοί και ονειροβατούντες σκλάβοι έριχναν μονάχα μια ματιά πίσω από το παραπέτασμα, θα ανακάλυπταν ότι τους έχουν εξαπατήσει αισχρά. Θα ανακάλυπταν ότι αυτοί που κραυγάζουν μέσα στ' αυτιά τους «εργασία και προσευχή» καταδέχονται, πράγματι, να προσευχηθούν, αλλά όχι και να εργαστούν, και ότι εκείνοι που ποτέ δεν κουράζονται να θυμίζουν στους εργάτες το «θέλημα του Θεού», ότι πρέπει να τρώνε τον άρτο τον επιούσιο με τον ιδρώτα του προσώπου τους, οι ίδιοι δεν εφαρμόζουν αυτό το ρητό. Ομολογούμενως, αυτοί οι υποκριτές μερικές φορές ιδρώνουν, όχι όμως από την δουλειά, αλλά από τα άγρια όργια και την ακολασία.

Οι καπιταλιστικές εφημερίδες αυτής της χώρας χλεύασαν κάποιον Ινδιάνο αρχηγό, νομίζω το Κόκκινο Σύννεφο,⁵ ο οποίος αναφέρουν ότι είπε: «Αυτό που θέλουμε εμείς (οι Ινδιάνοι) είναι οι λευκοί να φυτεύουν το καλαμπόκι μας, να το σκαλίζουν, να το μαζεύουν και να το βάζουν στις αποθήκες που θα χτίσουν για 'μάς». Λοιπόν, δεν μπορώ να καταλάβω γιατί ο καπιταλιστικός Τύπος θεωρεί παράξενη αυτήν την ρήση του Κόκκινου Σύννεφου. Οι καπιταλιστές δεν είναι αυτοί που έχουν εφαρμόσει αυτήν την ιδέα στην πράξη; Ας το διε-

⁵ Κόκκινο Σύννεφο (1822-1909): Ινδιάνος αρχηγός της φυλής Ογκλάλα και των φυλών Σιού και Τσεγιέν, που αντικατέστηκε στην επέκταση των λευκών αποίκων προς δυσμάς. Το 1868 υπέγραψε συνθήκη με την κυβέρνηση των Ηνωμένων Πολιτειών και στην συνέχεια υποστήριξε την ειρήνη. Πέθανε στην Νότια Ντακότα, στην οποία είχε μετακινηθεί η φυλή του μέσα στην περιοχή που της είχε παραχωρηθεί. (Σ.τ.Μ.)

ρευνήσουμε. Αντί για την λέξη «λευκοί» χρησιμοποιήστε την έκφραση «εργάτες» και έτσι θα διαβάσετε το εξής: «Αυτό θέλουμε εμείς (οι καπιταλιστές) είναι οι εργάτες να φυτεύουν το καλαμπόκι μας, να το σκαλίζουν, να το μαζεύουν και να το βάζουν στις αποθήκες που θα χτίσουν για 'μάς». Λοιπόν, παρ' όλα αυτά, αυτές οι συνθήκες υπάρχουν σήμερα. Οι μισθωτοί σκλάβοι παράγουν πράγματι καθετί και αποθηκεύουν τα προϊόντα τους σε αποθήκες που χτίζουν για τ' αφεντικά τους και επιπλέον χτίζουν επίσης γι' αυτούς τέτοια παλάτια που το Κόκκινο Σύννεφο δεν είχε ποτέ στο νου του. Ναι. Και οι εργάτες δεν κάνουν μονάχα αυτά, αλλά κοσμούν τ' αφεντικά τους με διαμάντια και τα παραφορτώνουν με πολυτέλειες και πλούτη που το Κόκκινο Σύννεφο δεν φαντάστηκε ποτέ. Ποιος μπορεί να αρνηθεί αυτό το γεγονός;

Σε μια πολύ παλιά εποχή, τα δάση μιας τροπικής χώρας κατοικήθηκαν από ένα πλήθος χαρούμενων πιθήκων. Ζούσαν μαζί σαν μια μεγάλη οικογένεια και οι καυγάδες και τα παράπονα ήταν πράγματα που τους ήταν παντελώς άγνωστα. Για τα προς το ζην έψαχναν στα πέριξ για τροφή για τους ίδιους και για τους νεότερους απ' αυτούς με έναν αρμονικό τρόπο και χωρίς κακία. Ήταν, πράγματι, ευτυχισμένοι. Κάποια μέρα μερικοί πονηροί πίθηκοι είχαν μια πολλή έξυπνη ιδέα. Έστησαν φράχτες γύρω από τα καλύτερα μέρη των δασών και απαγόρευσαν στους άλλους πιθήκους να ψάχνουν για τροφή μέσα στις

περιφραγμένες περιοχές. Ονόμασαν αυτά τα κομμάτια γης «ιδιοκτησία». Έτσι, οι πίθηκοι που δεν είχαν ιδιοκτησία βρέθηκαν σε πλήρη απόγνωση, επειδή δεν ήξεραν πού να βρουν τροφή για τους ίδιους και τις οικογένειές τους. Κάλεσαν τους ιδιοκτήτες και παραπονέθηκαν ότι τους ήταν αδύνατο να βρουν τα προς το ζην. Οι ιδιοκτήτες πίθηκοι τούς είπαν: «Μπορούμε να σας επιτρέψουμε να ψάχνετε για τροφή στην ιδιοκτησία μας υπό τον όρο ότι θα μας δίνετε τα μισά απ' όσα βρίσκετε». Οι πίθηκοι που δεν είχαν ιδιοκτησία αναγκάστηκαν να δεχθούν αυτήν την προσφορά, καθώς δεν υπήρχε κανένας άλλος τρόπος για να πορίζονται τα προς το ζην. Καμία άλλη επιλογή δεν τους έμενε παρά μόνο να δεχθούν την προσφορά ή να πεινάσουν. Οι πίθηκοι που δεν είχαν ιδιοκτησία έπρεπε να χτίσουν μεγάλες αποθήκες για τους «εργοδότες» τους για να αποθηκεύουν αυτά που επαρκούσαν για να κρατήσουν στη ζωή τους ίδιους και τις οικογένειές τους. Αυτά ονομάστηκαν «μέσα». Οι ιδιοκτήτες πίθηκοι έγιναν πολύ πλούσιοι και ζούσαν μέσα στην πολυτέλεια και την απραξία. Και γιατί όχι; Δεν δούλευαν γι' αυτούς οι φτωχοί πίθηκοι και έτσι τους επέτρεπαν να είναι τεμπέληδες και να κραιπαλιάζουν μέσα στην αφθονία;

Για πολύ καιρό οι εργαζόμενοι πίθηκοι δεν παραπονούνταν, αλλά ήταν πολύ υπάκουοι. Έτσι πέρασαν πολλές γενιές και οι πίθηκοι νόμιζαν ότι οι «κοινωνικοί θεσμοί» δεν μπορούσαν να είναι διαφορετικοί και ότι έπρεπε

να υπάρχουν πλούσιοι και φτωχοί πίθηκοι, επειδή αυτές ήταν οι συνθήκες που ήδη υπήρχαν όταν αυτοί γεννήθηκαν. Όμως, οι εργοδότες γίνονταν διαρκώς πλουσιότεροι, ενώ το μερίδιο των προϊόντων των εργατών το οποίο έπαιρναν ως αποζημίωση μειώθηκε στο κατώτατο επίπεδο. Κατά συνέπεια, οι φτωχοί εργαζόμενοι πίθηκοι ζούσαν μέσα στην ένδεια και την μιζέρια, παρά το γεγονός ότι οι αποθήκες ήταν γεμάτες με τρόφιμα. Η δυσσαρέσκεια των εργατών ήταν το φυσικό αποτέλεσμα του αυξανόμενου πλούτου της μιας πλευράς και της αυξανόμενης φτώχειας της άλλης. Για να κρατήσουν υποταγμένους τους πιθήκους που παραπονούνταν και να διατηρήσουν το σεβασμό για τους υφιστάμενους θεσμούς (οι οποίοι ονομάστηκαν «νόμος και τάξη») οι κατέχουσες τάξεις προσέλαβαν μια ομάδα εύρωστων πιθήκων από τις γραμμές των μη κατεχουσών τάξεων. Αυτούς τους ονόμασαν αστυνομία, σερίφηδες, εθνοφρουρά κτλ.

Έτσι, οι δυσσαρεστημένοι πίθηκοι συγκεντρώνονταν τακτικά με σκοπό να βρουν θεραπεία στα υφιστάμενα δεινά. Καθώς οι γνώμες για τους τρόπους και τα μέσα για να εξασφαλίσουν καλύτερες συνθήκες ήταν διαφορετικές, αυτοί έφτιαξαν διάφορες οργανώσεις. Μερικοί εργάτες στόχευαν σε «υψηλότερους μισθούς» και άλλοι ήθελαν να δουλεύουν λιγότερο. Ωστόσο, μια άλλη ομάδα εργατών πίστευε ότι το «μισθωτό σύστημα» έπρεπε να καταργηθεί εντελώς. Έλεγαν ότι οι ιδιοκτήτες πίθηκοι έχουν

συγκεντρώσει τα πλούτη τους κλέβοντας από τους εργάτες το μεγαλύτερο μέρος του προϊόντος της εργασίας τους. Επιπλέον, ισχυρίζονταν ότι οι πλούσιες τάξεις δεν έπρεπε να έχουν το δικαίωμα να κατέχουν το μονοπώλιο των φυσικών πόρων που είναι απαραίτητοι για την ζωή και, με αυτόν τον τρόπο, να εξαναγκάζουν τους άλλους πιθήκους να βρίσκονται στην υπηρεσία τους, αλλά ότι η μάνα-γη και τα προϊόντα της ανήκουν από κοινού σε όλη την ράτσα των πιθήκων. Οι πίθηκοι που διακήρυσσαν αυτές τις ιδέες θεωρήθηκαν πολύ επικίνδυνοι από τις προνομιούχες τάξεις. «Ο νόμος και η τάξη κινδυνεύουν» φώναζαν οι πλούσιοι. Αυτοί οι αναρχικοί θέλουν να ανατρέψουν τους ένδοξους θεσμούς μας και να φέρουν τα πάντα πάνω-κάτω. Πρέπει να απαλλαγούμε από αυτά τα αιμοδιψή καθάρματα που θέλουν να πάρουν την ιδιοκτησία μας και υποσκάπτουν τους ελεύθερους και ένδοξους θεσμούς μας». Αυτοί οι ιδιοκτήτες πίθηκοι ήταν, επίσης, αντίθετοι με εκείνη την μερίδα των εργαζόμενων πιθήκων που το μόνο που ζητούσαν ήταν μια μεγαλύτερη αποζημίωση για την δουλειά τους. Αλλά το μίσος τους γι' αυτούς που ήθελαν να καταργήσουν εντελώς τα προνόμιά τους ήταν απροσμέτρητο.

Ο καπιταλιστικός Τύπος και ακόμη και εργατικές εφημερίδες ορίζουν τον αναρχισμό ως δολοφονία, λεηλασία και έγκλημα κατά της κοινωνίας γενικά. Αυτοί οι «σοβαροί» δημοσιογράφοι, ή, τουλάχιστον, η πλειοψηφία

τους, ορίζοντας έτσι τον αναρχισμό παραποιούσαν κακόβουλα τους στόχους και τις διδασκαλίες του. Αναρχισμός δεν σημαίνει λεηλασία και έγκλημα κατά της κοινωνίας. Αντιθέτως, αποστολή του είναι να ξεριζώσει την συστηματική καταλήστευση της τεράστιας πλειοψηφίας των ανθρώπων από συγκριτικά ελάχιστους, δηλαδή εργαζόμενες τάξεις από τους καπιταλιστές. Στοχεύει στην κατάργηση των εγκλημάτων που διαπράττουν οι άρχουσες τάξεις κατά των μισθωτών σκλάβων επ' ονόματι του «νόμου και τάξης». Φόνος, λεηλασία, ληστεία, εγκλήματα. «Ένας αναρχικός είναι πράγματι η ενσάρκωση όλων των εγκλημάτων, καθετί ποταπού και απαίσιου;». Η Διεθνής Ένωση Εργατών, η οργάνωση των αναρχικών, έχει την ακόλουθη πλατφόρμα, η οποία εγκρίθηκε στο συνέδριο του Πίτσμπεργκ, τον Οκτώβριο του 1883. Ας είναι αυτή η πλατφόρμα η απάντηση στα ερωτήματα που έθεσα προηγουμένως:

1. Καταστροφή της υπάρχουσας ταξικής εξουσίας με όλα τα μέσα, δηλαδή με ενεργητική, αδιάλλακτη, επαναστατική και διεθνή δράση.
2. Εγκαθίδρυση μιας ελεύθερης κοινωνίας που βασίζεται στην συνεταιριστική οργάνωση της παραγωγής.
3. Ελεύθερη ανταλλαγή ισοδύναμων προϊόντων από και μεταξύ των παραγωγικών οργανώσεων χωρίς εμπόριο και επιδίωξη κέρδους.

4. Οργάνωση της εκπαίδευσης σε κοσμική, επιστημονική και ισότιμη βάση και για τα δύο φύλα.

5. Ίσα δικαιώματα για όλους χωρίς διάκριση φύλου ή ράτσας.

6. Ρύθμιση όλων των δημοσίων υποθέσεων από ελεύθερες συμβάσεις ανάμεσα στις αυτόνομες (ανεξάρτητες) κομμούνες και ενώσεις, που στηρίζονται σε ομοσπονδιακή βάση.

Όλα αυτά μοιάζουν με αίσχη και εγκλήματα;

Στην πορεία των παρατηρήσεών μου θα ασχοληθώ πιο επισταμένως με τους στόχους και τους σκοπούς της αναρχίας.

Πολλοί άνθρωποι λαχταρούν, αναμφίβολα, να μάθουν ποια είναι η σχέση ανάμεσα στον αναρχισμό και τον σοσιαλισμό, και αν αυτές οι δύο θεωρίες έχουν κάτι κοινό μεταξύ τους. Ένας αριθμός ανθρώπων ισχυρίζεται ότι ένας αναρχικός δεν μπορεί να είναι σοσιαλιστής και ότι ένας σοσιαλιστής δεν μπορεί να είναι αναρχικός. Αυτό είναι λάθος. Η φιλοσοφία του σοσιαλισμού είναι γενική και καλύπτει διάφορες δευτερεύουσες διδασκαλίες. Για να δώσω ένα παράδειγμα, παραθέτω την λέξη «χριστιανισμός». Υπάρχουν καθολικοί, λουθηρανοί, μεθοδιστές, βαπτιστές, κογκρεγκασιοναλιστές⁶ και διάφορες

άλλες θρησκευτικές αιρέσεις, οι οποίες, όλες τους, αποκαλούν τους εαυτούς τους «χριστιανούς». Μολονότι κάθε καθολικός είναι χριστιανός, δεν θα ήταν σωστό να πούμε ότι κάθε χριστιανός πιστεύει στον καθολικισμό.

Το λεξικό *Webster* ορίζει τον σοσιαλισμό ως εξής: «Μια πιο εύτακτη, πιο δίκαιη και πιο αρμονική διευθέτηση των κοινωνικών υποθέσεων από αυτήν που επικρατεί μέχρι τότε». Σε αυτό αποβλέπει ο αναρχισμός. Ο αναρχισμός αποσκοπεί σε μια πιο δίκαιη μορφή κοινωνίας. Επομένως, κάθε αναρχικός είναι σοσιαλιστής, αλλά κάθε σοσιαλιστής δεν είναι κατ' ανάγκη και αναρχικός. Οι αναρχικοί, πάλι, είναι χωρισμένοι σε δύο φράξιες: τους αναρχοκομμουνιστές και τους οπαδούς του Προυντόν ή μικροαστούς αναρχικούς. Η Διεθνής Ένωση Εργατών είναι η οργάνωση που αντιπροσωπεύει τους αναρχοκομμουνιστές. Πολιτικά είμαστε αναρχικοί και οικονομικά κομμουνιστές ή σοσιαλιστές. Όσον αφορά την πολιτική οργάνωση, οι αναρχοκομμουνιστές απαιτούν την κατάργηση της πολιτικής εξουσίας, του κράτους, και αρνούμαστε το δικαίωμα μιας τάξης ή ενός μεμονωμένου ατόμου να κυβερνά ή να εξουσιάζει μια άλλη τάξη ή ένα άλλο άτομο. Θεωρούμε ότι όσο ένας άνθρωπος βρίσκεται κάτω από τις διαταγές ενός άλλου, όσο ένας άνθρωπος μπορεί να υποδουλώνει με οποιαδήποτε μορφή τον συνάνθρωπό του και

⁶ Μέλη της χριστιανικής αίρεσης του κογκρεγκασιοναλισμού, που το 1658 συνέταξε την δικιά της Ομολογία Πίστεως. Αποδέχεται αποκλειστικά την Αγία Γραφή και απορρίπτει την Ιερά Παράδοση, το Καθάρτήριο Πυρ, την αυθεντία των Οικουμενικών Συνόδων, των Συμβόλων Πίστεως και των Πατέρων. Τάσσονται υπέρ της ανεξαρτησίας και της αυτοδιοίκησης κάθε εκκλησιαστικής κοινότητας, της συμμετοχής όλων των μελών στην διοίκηση της ενορίας

και στην εκλογή των εκκλησιαστικών λειτουργών. (Σ.τ.Μ.)

όσο μια ορισμένη τάξη μπορεί να μονοπωλεί τα μέσα διαβίωσης δεν μπορεί να υπάρχει ελευθερία. Όσον αφορά την οικονομική μορφή της κοινωνίας, υποστηρίζουμε την κομμουνιστική ή το συνεταιριστικό σύστημα παραγωγής.

Όσον αφορά την διανομή των προϊόντων, θα υπάρχει ελεύθερη ανταλλαγή μεταξύ των παραγωγικών οργανώσεων χωρίς επιδίωξη κέρδους. Οι μηχανές και γενικά τα μέσα παραγωγής θα βρίσκονται στην υπηρεσία όλων και ασφαλώς τα προϊόντα θα αποτελούν κοινή ιδιοκτησία όλων των ανθρώπων. Οι αναρχικοί οπαδοί του *Προυντόν*, παρ' όλο που τάσσονται κατά του κράτους και της πολιτικής εξουσίας, δεν υποστηρίζουν το συνεταιριστικό σύστημα παραγωγής και την κοινή ιδιοκτησία των μέσων παραγωγής, των προϊόντων και της γης.

Από ποια άποψη οι σοσιαλδημοκράτες διαφέρουν από τους αναρχικούς; Οι κρατιστές σοσιαλιστές δεν επιδιώκουν την κατάργηση του κράτους, αλλά υποστηρίζουν την συγκέντρωση των μέσων παραγωγής στα χέρια της κυβέρνησης· μ' άλλα λόγια θέλουν η κυβέρνηση να είναι αυτή που θα ελέγχει την βιομηχανία. Έτσι, ένας σοσιαλιστής που δεν είναι κρατιστής πρέπει αναγκαστικά να είναι αναρχικός. Είναι εντελώς γελοίο άνθρωποι όπως ο Δρ. Έβελινγκ να δηλώνουν ότι δεν είναι ούτε κρατιστές σοσιαλιστές ούτε αναρχικοί. Ο Δρ. Έβ-

βελινγκ πρέπει να είναι ή το ένα ή το άλλο.⁷

Ο όρος «αναρχισμός» είναι ελληνικής προέλευσης και σημαίνει «χωρίς κυβέρνηση» ή, μ' άλλα λόγια, «χωρίς καταπίεση». Εύχομαι μονάχα κάθε εργάτης να καταλάβει το σωστό νόημα αυτής της λέξης. Είναι εξωφρενικό ψέμα αν οι καπιταλιστές και οι πληρωμένοι δημοσιογράφοι τους λένε ότι ο «αναρχισμός» είναι ταυτόσημος με την αταξία και το έγκλημα. Απεναντίας, ο αναρχισμός θέλει να καταργήσει την κοινωνική αταξία που υπάρχει σήμερα και αποσκοπεί στην εγκαθίδρυση της πραγματικής –της φυσικής– τάξης. Νομίζω ότι κάθε λογικός άνθρωπος πρέπει να καταλάβει ότι όπου, από την μία μεριά, υπάρχει εξουσία, πρέπει να υπάρχει υποταγή, από την άλλη. Αυτός που κυβερνά είναι ένας τύραννος και αυτός που υποτάσσεται είναι δούλος. Λογικά δεν μπορεί να υπάρχει άλλη διέξοδος, γιατί η υποταγή είναι το αντίθετο της εξουσίας. Οι αναρχικοί υποστηρίζουν ότι κάθε μέλος της ανθρώπινης οικογένειας έχει φυσικό δικαίωμα να εξουσιάζει τον εαυτό του. Αν μια συγκεντρωτική εξουσία –μια κυβερνηση- κυβερνά την μάζα του λαού (όσο κι αν «αντιπροσωπεύει την βούληση της πλειοψηφίας του λαού») την υ-

⁷ Ο Δρ. Έβελινγκ ήταν ο σύζυγος της Ελεονώρας Μαρξ Έβελινγκ, κόρης του Καρλ Μαρξ. Το ζεύγος Έβελινγκ επισκέφτηκε το 1886 τις Ηνωμένες Πολιτείες και υποστήριξε τους αναρχικούς που είχαν κατηγορηθεί για τα γεγονότα του Χειμάρκετ, διαχωρίζοντας, ταυτόχρονα, τη θέση του από τον αναρχισμό. Οι Έβελινγκ στο βιβλίο τους “Το εργατικό κίνημα στην Αμερική”, που εκδόθηκε το 1887, έγραψαν ότι υποστηρίζουν το Σοσιαλιστικό Εργατικό Κόμμα. (Σ.τ.Μ.)

ποδουλώνει και αυτό αποτελεί μια ευθεία παραβίαση των νόμων της φύσης.

Όπου φτιάχνονται νόμοι, πρέπει να υπάρχουν και ορισμένα συμφέροντα που αποτελούν την αιτία για την θέσπισή τους. Έτσι, κάθε θετό δίκαιο και, συνεπώς, κάθε παραβίασή του – έγκλημα – προέρχεται από τον θεσμό της ατομικής ιδιοκτησίας. Το κράτος προστατεύει τα συμφέροντα των ατομικών ιδιοκτητών (εύπορη τάξη) και, άρα, δεν προστατεύει και δεν μπορεί να προστατεύει τα συμφέροντα των ανθρώπων που δεν έχουν τίποτα στην κατοχή τους (μισθωτοί εργάτες), επειδή τα συμφέροντα και των δύο είναι αντίθετης φύσεως. Οι καπιταλιστές, που έχουν στην κατοχή τους τα μέσα παραγωγής – εργοστάσια, μηχανήματα, γη κτλ – είναι τ' αφεντικά και οι εργάτες, που πρέπει να αποταθούν στους καπιταλιστές για την χρήση των μέσων παραγωγής (για την οποία παίρνουν μια μικρή αποζημίωση) για να ζήσουν είναι οι δούλοι. Τα συμφέροντα της καπιταλιστικής τάξης υποστηρίζονται από το κράτος (εθνοφρουρά, σερίφηδες, αστυνομία), ενώ δεν προστατεύονται τα συμφέροντα των ανθρώπων που δεν έχουν τίποτα στην κατοχή τους. Οι αναρχικοί λένε ότι δεν πρέπει να υπάρχουν καθόλου ταξικά συμφέροντα, αλλά κάθε ανθρώπινο ον πρέπει να έχει ελεύθερη πρόσβαση σε όλα τα μέσα διαβίωσης και ότι το κελάρι της μάνας – Γης πρέπει να είναι προσιτό σε όλα τα παιδιά της. Μια μερίδα της μεγάλης ανθρώπινης οικογένειας

δεν έχει το δικαίωμα να στερεί από τους αδελφούς και τις αδελφές της την νόμιμη θέση τους από το κοινό τραπέζι, που είναι στρωμένο τόσο πλουσιοπάροχα για όλους από την γενναιόδωρη μητέρα – φύση. Οι αναρχικοί, όπως επίσης και όλοι οι άλλοι σκεπτόμενοι άνθρωποι, υποστηρίζουν ότι στην σημερινή κοινωνία ένας μεγάλος αριθμός ανθρώπων στερείται μιας αξιοπρεπούς ζωής. Ζητάμε την αποκατάσταση των απόκληρων! Είναι έγκλημα αυτό; Είναι αυτό έγκλημα κατά της κοινωνίας; Είμαστε, λοιπόν, επικίνδυνοι εγκληματίες που οι ζωές τους πρέπει να αφαιρεθούν για τα συμφέροντα του κοινού καλού της κοινωνίας;

Ναι, οι αναρχικοί ζητούν την αποκατάσταση των απόκληρων μελών της ανθρώπινης οικογένειας. Είναι, επομένως, πολύ φυσικό οι προνομιούχες τάξεις να τους μισούν. Γιατί τα κόμματα που αδικοπραγούν μήπως δεν μισούν πάντοτε αυτούς που αποκαλύπτουν την φύση των δοσοληψιών τους και ανοίγουν τα μάτια των ανύποπτων θυμάτων τους; Ασφαλώς και το κάνουν. Οι αναρχικοί μισούνται πάρα πολύ από τους άρπαγες, και μάλιστα είναι περήφανοι γι' αυτό. Γι' αυτούς, αυτή είναι μια απόδειξη για το ότι βρίσκονται στον σωστό δρόμο. Όμως, οι άρχουσες τάξεις παίζουν με μεγάλη πανουργία τον ρόλο του κλέφτη που όταν τον κατεδίωκαν αυτοί που τον ανακάλυψαν φώναξε «Πιάστε τον κλέφτη» και μ' αυτήν την κατεργαριά κατάφερε να διαφύγει.

Οι αναρχικοί έχουν αποδείξει ότι η σημερινή μορφή κοινωνίας στηρίζεται στην εκμετάλλευση της μίας τάξης από την άλλη· με απλά λόγια, στην νομιμοποιημένη ληστεία. Λένε ότι ελάχιστα άτομα δεν έχουν κανένα δικαίωμα να μονοπωλούν τους φυσικούς πόρους και προτρέπουν τα θύματα, τους εργαζόμενους, να πάρουν στην κατοχή τους τα μέσα παραγωγής, τα οποία ανήκουν από κοινού στον λαό, και να εξασφαλίσουν έτσι όλα τα αγαθά του μόχθου τους. Οι αναρχικοί δεν θέλουν να στερήσουν από τους καπιταλιστές την ζωή τους, αλλά διαμαρτύρονται εναντίον των καπιταλιστών, που στερούν από τους εργαζόμενους το δικαίωμά τους σε μια αξιοπρεπή ζωή. Άμα επικρατήσει το κομμουνιστικό σύστημα παραγωγής, οι σημερινοί καπιταλιστές δεν θα πεινάσουν. Θα ζουν εξίσου άνετα και θα είναι εξίσου ευτυχισμένοι (ναι, πιο ευτυχισμένοι απ' ότι είναι τώρα) όπως και οι υπόλοιποι άνθρωποι. Ασφαλώς, όμως, θα πρέπει να πάρουν ενεργό μέρος στην παραγωγή και να είναι ευχαριστημένοι με το αντίστοιχο μερίδιό τους στα αποτελέσματα της εργασίας, που έχει πραγματοποιηθεί από κοινού με τους συνανθρώπους τους.

Το ισχυρότερο προπύργιο του καπιταλιστικού συστήματος είναι η άγνοια των θυμάτων του. Ο μέσος εργαζόμενος κουνά το κεφάλι του σαν τον άπιστο Θωμά, όταν κάποιος προσπαθεί να του καταστήσει ευλογοφανές ότι βρίσκεται κάτω από οικονομική δουλεία. Και αυτό είναι τόσο

εύκολο να ιδωθεί, αν κάποιος μπει για λίγο στον κόπο να σκεφτεί. Δουλεύοντας στο επάγγελμά μου μαζί με τους συναδέλφους μου, τους οποίους προσπαθούσα να πείσω για τις ιδέες μου, συνήθιζα να τους λέω μια ιστορία για κάποιες αλεπούδες: «Κάποιες αλεπούδες, καθώς σκεφτόντουσαν κάποιο σχέδιο που θα τους επέτρεπε να ζουν χωρίς να κυνηγούν οι ίδιες την τροφή τους κατάφεραν, στο τέλος, ν' ανακαλύψουν έναν. Πήραν στην κατοχή τους όλες τις πηγές και άλλα μέρη που υπήρχε νερό. Έτσι, μόλις τα άλλα ζώα πήγαιναν να σβήσουν την δίψα τους, οι αλεπούδες έλεγαν σ' αυτά: «Τα μέρη που υπάρχει νερό ανήκουν σ' εμάς. Αν θέλεις να πιεις, πρέπει να μας φέρεις κάτι για αντάλλαγμα. Πρέπει να μας φέρεις φαγητό για αποζημίωση». Τα άλλα ζώα ήταν αρκετά ανόητα ώστε υπάκουσαν και, για να πιουν, έπρεπε να ψάχνουν όλη τη μέρα για τροφή για τις αλεπούδες κι έτσι τα ίδια έπρεπε να ζουν πολύ φτωχικά». Ρώτησα έναν από τους συναδέλφους μου που ήταν γνωστός ως κατήγορος του σοσιαλισμού ποια ήταν η γνώμη του για την ιστορία που μόλις αναφέρθηκε. Αυτός είπε ότι τα ζώα που εξαπατήθηκαν μ' αυτόν τον τρόπο από τις αλεπούδες ήταν πολύ ανόητα που τις υπάκουσαν και ότι έπρεπε να τις διώξουν από τα μέρη που υπήρχε νερό. Επέστησα την προσοχή του στο γεγονός ότι μια παρόμοια πρακτική ακολουθείται και στην σύγχρονη κοινωνία, με την μόνη διαφορά ότι τον ρόλο των αλεπούδων τον έπαιζαν οι καπιταλιστές, ότι τα

μέρη που υπήρχε νερό αντιπροσωπεύουν τα μέσα παραγωγής και ότι αυτός (ο συνάδελφός μου) ήταν πολύ ανακόλουθος όταν καταδικάζει το ένα και υποστηρίζει το άλλο και ότι μου χρωστά μια απάντηση. Αυτό, για παράδειγμα, απεικονίζει την άγνοια και την αδιαφορία του μέσου εργάτη. Στην περίπτωση των αλεπούδων δεν βλέπουν στο σχέδιό τους παρά μόνο κλοπή, ενώ στην περίπτωση των καπιταλιστών εγκρίνουν τις μεθόδους τους.

Οι αντίπαλοι του αναρχισμού προβάλλουν πολλές αντιφατικές αντιρήσεις εναντίον του. Μερικοί άνθρωποι έχουν την εντύπωση ότι σε μια αναρχική κοινωνία, όπου κανείς δεν θα κυβερνά και δεν θα κυβερνάται, κάθε άτομο θα είναι απομονωμένο. Αυτό είναι λάθος. Η φύση έχει εμφυσήσει στον άνθρωπο την παρόρμηση να συνδέεται με τους συνανθρώπους του. Σε μια ελεύθερη κοινωνία οι άνθρωποι θα συνάψουν οικονομικές καθώς επίσης και κοινωνικές σχέσεις. Αλλά όλες οι οργανώσεις θα είναι εθελοντικές και όχι εξαναγκαστικές. Όπως έχω υποστηρίξει προηγουμένως, οι νόμοι και η βία και, εξ αυτών, τα εγκλήματα αποδίδονται στον θεσμό της ατομικής ιδιοκτησίας, ειδικά στην άνιση κατανομή των μέσων διαβίωσης, στην αθλιότητα και την ανέχεια. Όταν θα καταργηθεί ο θεσμός της ατομικής ιδιοκτησίας· όταν θα καθιερωθεί η οικονομική και κοινωνική ισότητα· όταν η μιζέρια και η ανέχεια θα ανήκουν στο παρελθόν, τότε το έγκλημα θα είναι άγνωστο και

οι νόμοι θα καταστούν περιττοί. Αποτελεί λανθασμένο ισχυρισμό όταν ο κόσμος διατείνεται ότι ένας άνθρωπος είναι εγκληματίας εξαιτίας μιας φυσικής προδιάθεσης προς το έγκλημα. Ένας άνθρωπος, κατά κανόνα, δεν είναι παρά η αντανάκλαση των συνθηκών που τον περιβάλλουν. Σε μια κοινωνία που δεν θέτει κανένα εμπόδιο στον δρόμο για την ελεύθερη ανάπτυξη των ανθρώπων και δίνει στον καθένα ένα ίσο μερίδιο στην αναζήτηση της ευτυχίας, δεν θα υπάρχει κανένας λόγος που θα εξωθήσει τους ανθρώπους να γίνουν κακοί.

Το νομιμοποιημένο σύστημα της ατομικής ιδιοκτησίας γεννά το έγκλημα και, ταυτόχρονα, το τιμωρεί, επειδή υφίσταται. Η μάνα τιμωρεί το παιδί της, επειδή γεννήθηκε. Καταργήστε τα συστήματα που προκαλούν δεινά και αυτά θα εξαλειφθούν. Η μετατόπιση της αιτίας είναι συνώνυμη με την μετατόπιση των αποτελεσμάτων, αλλά οι κοινωνικές νόσοι δεν θα θεραπευτούν ποτέ αν κηρύξετε πόλεμο κατά των θυμάτων και, από την άλλη, υπερασπίζετε τις αιτίες που τις προκαλούν. Αν κάποιος έχει ευλογία, δεν θα θεραπεύσει κάποιος την ασθένεια άμα ξύσει τα κάκαδα. Η νόσος, σε αυτήν την περίπτωση, είναι το σύστημα της ατομικής ιδιοκτησίας και τα κάκαδα τα ολέθρια αποτελέσματά της.

Πώς θα υλοποιήσουν τις ιδέες τους οι αναρχικοί; Ποια μέσα σκοπεύουν να μετέλθουν για να πετύχουν την πραγματοποίηση μιας ελεύθερης κοινωνίας; Πολλά έχουν γραφτεί και λε-

χθεί πάνω σ' αυτό το ζήτημα και ως δεδηλωμένος αναρχικός, θα πω με απλά λόγια την προσωπική μου γνώμη στους αναγνώστες αυτής της εφημερίδας. Ο ίδιος ο «αναρχισμός» δεν υποδηλώνει βία. Αντίθετα, σημαίνει ειρήνη. Όμως, πιστεύω ότι καθένας που έχει μελετήσει τον πραγματικό χαρακτήρα της καπιταλιστικής μορφής κοινωνίας και που δεν θα εξαπατήσει τον εαυτό του, θα συμφωνήσει με 'μένα ότι ούτε σήμερα ούτε ποτέ οι κυρίαρχες τάξεις δεν θα εγκαταλείψουν ειρηνικά τα προνόμιά τους.

Ο αναρχισμός απαιτεί τον ολοκληρωτικό μετασχηματισμό της κοινωνίας, την ολοσχερή κατάργηση του συστήματος ατομικής ιδιοκτησίας. Έτσι, η ιστορία μάς δείχνει ότι ακόμη και μεταρρυθμίσεις μέσα στο πλαίσιο της υπάρχουσας κοινωνίας δεν έχουν ποτέ επιτευχθεί χωρίς την δύναμη των όπλων. Ο φεουδαλισμός δέχθηκε το θανάσιμο πλήγμα του πριν από έναν αιώνα με την μεγάλη Γαλλική Επανάσταση, η οποία, ταυτόχρονα, διαμόρφωσε τον σύγχρονο καπιταλισμό. Τώρα ο καπιταλισμός αποκτά ταχύτητα τον πιο ακραίο χαρακτήρα του, δηλαδή εξελίσσεται σε μονοπωλιακό καπιταλισμό. Ο πλούτος συγκεντρώνεται όλο και περισσότερο σε λιγότερα χέρια, ενώ η φτώχεια και η εξαθλίωση της μεγάλης μάζας του λαού μεγαλώνει, κατά συνέπεια, στον ίδιο βαθμό. Οι πλούσιοι γίνονται πλουσιότεροι και οι φτωχοί φτωχότεροι. Όπως οι κυρίαρχες τάξεις τον δέκατο όγδοο αιώνα, έτσι και οι ίδιες τάξεις την παραμονή του δεκάτου ενάτου

αιώνα, κωφεύουν στα παράπονα και τις προειδοποιήσεις των απόκληρων και εθελουφλούν απέναντι στην μιζέρια και την αθλιότητα που περιβάλλει τα πολυτελώς εξοπλισμένα παλάτια. Το φυσικό αποτέλεσμα θα είναι ότι ίσως λίγο προτού κλείσει ο δέκατος ένατος αιώνας ο λαός θα ξεσηκωθεί μαζικά, θα απαλλοτριώσει τους προνομιούχους και θα ανακηρύξει την ελευθερία της ανθρώπινης φυλής. Είναι λάθος αν ο κόσμος ισχυρίζεται ότι οι αναρχικοί θα είναι υπεύθυνοι για την επερχόμενη επανάσταση. Όχι, οι κηφίνες της κοινωνίας είναι οι εναγόμενοι που πρέπει να απαντήσουν στην κατηγορία ότι αποτελούν την αιτία της μελλοντικής εξέγερσης του λαού, επειδή οι πλούσιοι και οι ισχυροί έχουν αυτιά αλλά δεν ακούν και μάτια αλλά δεν βλέπουν.

Για να καταργηθεί σ' αυτήν την χώρα η προσωπική δουλεία πραγματοποιήθηκε ένας μακροχρόνιος και φοβερός πόλεμος. Παρά το γεγονός ότι τους προσφέρθηκε αποζημίωση για τις απώλειές του, οι ιδιοκτήτες δούλων δεν θα παραχωρούσαν ελευθερία στους δούλους τους.⁸ Έτσι, κατά την κρίση μου, αυτός που πιστεύει ότι οι σύγχρονοι δουλοκτήτες –οι κα-

⁸ Στην διάρκεια του αμερικανικού εμφυλίου πολέμου, ο Πρόεδρος Λίνκολν πρότεινε την καταβολή αποζημίωσης στους κατόχους δούλων του Νότου με αντάλλαγμα την απελευθέρωση των Μαύρων από την δουλεία. Ωστόσο, ο Νότος απάντησε αρνητικά στις προτάσεις του. Παρ' όλα αυτά, με νομοθετική πράξη του Κογκρέσου, η καταβολή αποζημίωσης εφαρμόστηκε στην περιφέρεια της Κολούμπια και εγκρίθηκε κονδύλι ενός εκατομμυρίου δολαρίων για την πληρωμή των πρώην ιδιοκτητών δούλων. (Σ.τ.Μ.)

πιταλιστές- θα μπορούσαν εκούσια, χωρίς να αναγκαστούν να το κάνουν, να παραιτηθούν από τα προνόμιά τους και να αφήσουν ελεύθερους τους μισθωτούς τους εργάτες, είναι αφελής. Οι καπιταλιστές έχουν τόσο πολύ εγωισμό για να υποχωρήσουν μπροστά στην λογική. Ο εγωισμός τους είναι τόσο τεράστιος, ώστε αρνούνται ακόμη και να προβούν σε δευτερεύουσας σημασίας ή σε ασήμαντες παραχωρήσεις. Για τους καπιταλιστές και τις κοινοπραξίες (syndicates), για παράδειγμα, είναι καλύτερο να χάσουν εκατομμύρια δολάρια παρά να κάνουν δεκτό το σύστημα της οκτάωρης εργασίας. Αν ήταν δυνατή μια ειρηνική επίλυση του κοινωνικού ζητήματος, οι αναρχικοί θα ήταν οι πρώτοι που χαιρόνταν γι' αυτό.

Δεν είναι, όμως, γεγονός ότι σε περίπτωση σχεδόν κάθε απεργίας τα όργανα των θεσμών της ατομικής ιδιοκτησίας –εθνοφρουρά, αστυνομία, βοηθοί σερίφη, ακόμα και ομοσπονδιακά στρατεύματα- καλούνται στον τόπο της σύγκρουσης ανάμεσα στο κεφάλαιο και την εργασία, για να προστατεύσουν τα συμφέροντα του κεφαλαίου; Συνέβη ποτέ να περιφρουρηθούν από αυτές τις δυνάμεις τα συμφέροντά της εργασίας; Ποια ειρηνικά μέσα θα έπρεπε να χρησιμοποιήσουν οι εργάτες; Υπάρχει, για παράδειγμα, η απεργία; Αν οι κυρίαρχες τάξεις θέλουν να επιβάλλουν τον «νόμο», μπορούν να βάλλουν να συλληφθεί και να τιμωρηθεί κάθε απεργός για «εκφοβισμό» και συνωμο-

σία. Μια απεργία μπορεί να πετύχει μόνο αν οι εργάτες που απεργούν εμποδίζουν τους άλλους να καταλάβουν τους χώρους τους. Αλλά αυτή η παρεμπόδιση είναι έγκλημα στα μάτια του νόμου. Μπούκοτάζ; Σε κάμποσες χώρες τα «δικαστήρια της δικαιοσύνης» έχουν αποφασίσει ότι το μπούκοτάζ συνιστά παραβίαση του νόμου και, κατά συνέπεια, ένας αριθμός μπούκοτέρ είχαν την ευχαρίστηση να εξετάσουν την εσωτερική δομή των φυλακών με την κατηγορία της «συνωμοσίας» κατά των συμφερόντων του κεφαλαίου. «Αλλά», λένε μερικοί απόστολοι της αρμονίας, «έχει απομείνει κάτι που θα μας βοηθήσει: η ψήφος». Χωρίς αμφιβολία, πολλοί άνθρωποι που το λένε αυτό είναι ειλικρινείς σε ό,τι πιστεύουν.

Αλλά παρ' όλο που οι εργάτες συμμετέχουν ελάχιστα στις εκλογές ως τάξη, πολλοί εκπρόσωποι του «νόμου και της τάξης» υποστηρίζουν τον περιορισμό (και, σε πολλές περιπτώσεις, ακόμη και την πλήρη κατάργηση) του δικαιώματος των προλετάρων να ψηφίζουν. Άνθρωποι που διαβάζουν την *Tribune* και τους *Times* του Σικάγο και άλλα αντιπροσωπευτικά όργανα του κεφαλαίου θα επιβεβαιώσουν τον ισχυρισμό μου. Η προπαγάνδα μεταξύ των καπιταλιστών υπέρ του περιορισμού του δικαιώματος ψήφου μονάχα για τους φορολογούμενους – ιδιοκτήτες- αυξάνεται σταθερά και θα πραγματοποιηθεί όποτε το πολιτικό κίνημα των εργαζομένων γίνει πραγματικά επικίνδυνο για τα συμφέροντα του κεφαλαίου. Ο «Σύνδεσμος»

των καπιταλιστών «Για τον Νόμο και την Τάξη», που δημιουργήθηκε πρόσφατα σε ολόκληρη την χώρα για να συντρίψει τα αιτήματα της οργανωμένης εργασίας, έχει διακηρύξει ότι δεν πρέπει να επιτραπεί στους εργαζόμενους να *πάρουν την εξουσία μέσω της κάλπης*. Έτσι έχουν αποφασίσει παντού.

Οι αναρχικοί δεν είναι τυφλοί. Βλέπουν την εξέλιξη των πραγμάτων και προβλέπουν ότι η σύγκρουση ανάμεσα σε πατρικούς και πληβείους είναι *αναπόφευκτη*. Επομένως, εν όψει της επερχόμενης πάλης: *Στα όπλα! Αν απειλητικά σύννεφα φαίνονται στον ορίζοντα, συμβουλευώ τον συνάνθρωπό μου να πάρει μια ομπρέλα μαζί του για να μην βραχεί*. Είμαι εγώ η αιτία της βροχής; Όχι. Τότε αφήστε με να πω ξεκάθαρα ότι, κατά την γνώμη μου, μόνο με την βία των όπλων μπορούν οι μισθωτοί σκλάβοι να ξεφύγουν από την καπιταλιστική σκλαβιά.

Η συγκέντρωση του Χειμάρκετ και οι συνέπειές της

Έχω αναφέρει προηγουμένως σ' αυτό το άρθρο ότι ξανά και ξανά, όταν λαμβάνουν χώρα συγκρούσεις ανάμεσα στο κεφάλαιο και την εργασία, η εθνοφρουρά, οι σερίφηδες της αστυνομίας και οι Πίνκερτον έχουν γείρει την πλάστιγγα προς τα συμφέροντα του κεφαλαίου. Αυτές οι επεμβάσεις σε πολλές περιπτώσεις έχουν καταλήξει στις πιο απρόκλητες σφαγές εργατών, ανδρών και γυναικών

και ακόμη –ναι!– και παιδιών. Και οι καπιταλιστικές εφημερίδες έχουν επικροτήσει με φρικτό τρόπο αυτές τις σφαγές των «καθαρμάτων». Δεν μου είναι γνωστή ούτε μία περίπτωση όπου τιμωρήθηκαν οι δράστες για κτηνώδη και άνανδρα εγκλήματα. Χρειάζεται μονάχα να αναφερθώ στις ειδεχθείς πράξεις των βοηθών σερίφη την περασμένη άνοιξη, στο Ανατολική Σαιντ Λούις, όταν σκότωσαν επτά με οχτώ άνδρες, γυναίκες και παιδιά χωρίς την παραμικρή πρόκληση. Στους δράστες δεν απαγγέλθηκαν καν κατηγορίες και, πολύ λιγότερο, δε δικάστηκαν. Πώς παραληρούσε η εθνοφρουρά πριν από κάποιο καιρό, στο Λέμοντ του Ιλινόις, μπορούν να το πουν οι χήρες και τα ορφανά της σφαγής. Οι δολοφόνοι δεν διώχθηκαν για το έγκλημά τους, αλλά εγκωμιάστηκαν ιδιαιτέρως για την «γενναιότητά» τους.⁹ Χωρίς κανένα πρόσχημα οι άνδρες της εθνοφρουράς, πριν από λίγα χρόνια, προκάλεσαν μια σκηνή τρόμου στο Μπενβίλ του Ιλινόις. Καμία τιμωρία δεν ακολούθησε το έγκλημα. Σε πολλές ανθρακούχες περιοχές αυτής της χώρας εκατοντάδες χήρες και ορφανά θρηνούν τους συ-

⁹ Το 1885, στο Ανατολικό Σεντ Λιούις μια σιδηροδρομική εταιρία προσέλαβε “μπράβους” από άλλες Πολιτείες για να σπάσουν την απεργία των κλειδούχων. Οι “μπράβοι” έγιναν βοηθοί σερίφη. Χωρίς την παραμικρή πρόκληση από μέρος των απεργών και των συμπαραστατών τους, πυροβόλησαν το πλήθος, προκαλώντας αρκετούς νεκρούς και πολλούς τραυματίες. Οι “μπράβοι”, τελικά, συνελήφθησαν κάτω από το βάρος της γενικής κατακραυγής, αλλά οι δικαστικές αρχές και το συμβούλιο ενόρκων της επαρχίας Σεντ Κλέαρ αρνήθηκαν να τους παραπέμψουν σε δίκη. Το 1885, στο Λέμοντ του Σικάγο, οι εργάτες λατομείων κατέβηκαν σε απεργία κατά των μισθολογικών περικοπών. Επενέβη η εθνοφρουρά, σκοτώνοντας δύο απεργούς. (Σ.τ.Μ.)

ζύγους και τους πατεράδες τους που σφαγιάστηκαν από τα όργανα του κεφαλαίου. Εάν κατονόμαζα και έδινα μια περιγραφή όλων των εγκλημάτων που διαπράχθηκαν κατ' αυτόν τον τρόπο εν ονόματι του «νόμου και της τάξης», θα έπρεπε να γράψω ένα βιβλίο τόσο μεγάλο όσο και η Βίβλος. Αυτό το ίδιο το Σικάγο μπορεί να τραγουδήσει ένα θλιβερό τραγούδι για τα εγκλήματα της αστυνομίας του. Δεκάδες από τους πολίτες του που ήταν απλοί παρατηρητές τούς έσπασαν τα κεφάλια την ώρα της τελευταίας απεργίας των τροχιοδρομικών. Τροχιοδρομικοί πολλά άτομα έχασαν τα λογικά τους εξαιτίας του ανελήτου χτυπήματος από τα κλομπ.¹⁰ Ως επιβράβευση, ως αρχηγός των ορδών με τα κλομπ προήχθη από απλός διοικητής τμήματος σε επιθεωρητή της αστυνομίας. Σε εκατοντάδες «κυρίαρχους Αμερικανούς πολίτες» τούς έχουν σπάσει τα πλευρά και σακατεύονται κάθε χρόνο εντελώς απρόκλητα από μεθυσμένους κτηνώδεις δεσπότες της «τάξης και του νόμου» και τα νεκροταφεία φιλοξενούν τα νεκρά σώματα όχι λίγων εργατών που σκοτώθηκαν από την αστυνομία, ενώ πάσχιζαν να εξασφαλίσουν μια υψηλότερη αποζημίωση για τον μόχθο τους.

Σε όλες αυτές τις περιπτώσεις, η Διεθνής Ένωση Εργατών ουδέποτε

¹⁰ Κατά την διάρκεια της απεργίας των τροχιοδρομικών, το 1885, στο Σικάγο, η αστυνομία δεν χτύπησε ανηλεώς με τα κλομπ μονάχα τους απεργούς, ανεξάρτητα από το εάν αυτοί προέβαλαν αντίσταση, αλλά και τους εργάτες που δεν συμμετείχαν στην απεργία, ακόμα και επιχειρηματίες που έτυχε να βρίσκονται στην απεργιακή ζώνη. (Σ.τ.Μ.)

παρέλειψε να προβάλλει διαμαρτυρίες κατά των εγκλημάτων και να απαιτεί την καταδίκη των ενόχων. Τώρα, η υπόθεση Μακ Κόρμικ, την 3^η ημέρα του Μαΐου, οδήγησε στην συγκέντρωση του Χειμάρκετ. Σε μια συγκέντρωση, το απόγευμα της 3ης Μαΐου, στη Λέικ Στρητ, αριθμός 54, στην οποία πρόεδρος ήταν ο Γουώλερ¹¹ (ο οποίος, κατά την διάρκεια της δίκης, κατέθεσε για λογαριασμό του κράτους), αποφασίστηκε η συγκέντρωση της επόμενης νύχτας, με πρόταση του ίδιου του Γουώλερ, με σκοπό την διαμαρτυρία κατά της κτηνώδους συμπεριφοράς της αστυνομίας. Ο προεδρεύων (Γουώλερ) με όρισε υπεύθυνο για να φροντίσω να τυπωθούν φέιγβολάν και να προσκληθούν ομιλητές, καθήκον το οποίο επιτέλεσα. Την Τρίτη 4 Μαΐου, είχα φροντίσει για το τύπωμα και τη διανομή των φέιγβολάν.

Η συγκέντρωση πραγματοποιήθηκε και ήταν πολύ ήσυχη και πειθαρχημένη. Ακόμη και κάμποσοι μάρτυρες από τη μεριά του κράτους κατέθεσαν ότι οι ομιλίες είχαν έναν πιο συντηρητικό χαρακτήρα απ' εκείνες που έκαναν οι ομιλητές σε προηγούμενες περιπτώσεις. Ήμουν παρών και άκουσα τις ομιλίες έως δέκα περίπου λεπτά πριν από τις δέκα, όταν εκείνη

¹¹ Ο Τζων Γουώλερ ήταν ηγέτης των σοσιαλιστών-επαναστατών του Σικάγο και μιλούσε συχνά σε συγκεντρώσεις. Αποκαλύφθηκε ότι η αστυνομία είχε υποσχεθεί να παράσχει ασυλία στον Γουώλερ, αν εκείνος κατέθετε “δεόντως” στην δίκη των κατηγορουμένων για τα γεγονότα του Χειμάρκετ, ενώ, στην αντίθετη περίπτωση, οι αρχές τον είχαν απειλήσει ότι θα τον σκοτώσουν. Έτσι, η κατάθεση του Γουώλερ είχε υπαγορευθεί απευθείας από την αστυνομία. (Σ.τ.Μ.)

την ώρα μαζεύτηκαν μαύρα σύννεφα, προοιωνίζοντας καταιγίδα. Εκείνη την ώρα μιλούσε ο Φίλντεν, αλλά τον διέκοψε ο Πάρσονς, κάνοντας την παρατήρηση ότι οι παρευρισκόμενοι ήταν καλύτερα να πάνε στην αίθουσα Ζεπφ, που βρισκόταν δίπλα, εξ αιτίας της επαπειλούμενης βροχής. Ο Φίλντεν άρχισε ξανά ομιλία του, παρακάλεσε το ακροατήριο να κάνει υπομονή για λίγα λεπτά ακόμα, καθώς θα τελείωνε σε λίγο την ομιλία του και τότε οι ακροατές θα μπορούσαν να επιστρέψουν στο σπίτι τους. Εγώ, ωστόσο, παρέα με έναν φίλο προχωρήσαμε προς την αίθουσα Ζεπφ, όπου λίγα λεπτά αργότερα εμφανίστηκε κι ο Πάρσονς. Δεν ήμουν στην αίθουσα ούτε για τέσσερα - πέντε λεπτά, όταν άκουσα τον ήχο μιας έκρηξης και ταυτόχρονες ριπές όπλων. Προτού μπορέσω να αντιληφθώ τι είχε συμβεί, ο κόσμος όρμησε μέσα στην αίθουσα, προφανώς για να βρει καταφύγιο από τις σφαίρες, μερικές από τις οποίες σφύριζαν ακόμη και μέσα στην αίθουσα. Τότε αντιλήφθηκα την κατάσταση. Στην αρχή είχα υποθέσει ότι η αστυνομία ή η εθνοφρουρά είχαν επιτεθεί στην συγκέντρωση με πολυβόλα γκάτλινγκ. Τόσο φοβερός ήταν η κρότος της έκρηξης. Αμέσως οι πόρτες της αίθουσας κλειδώθηκαν και έτσι αναγκάστηκα να παραμείνω στο κτήριο ίσως για δέκα-δεκαπέντε λεπτά, προτού κατορθώσω να βγω στο πεζοδρόμιο και να γυρίσω σπίτι.

Έμαθα την επόμενη μέρα τις πρώτες λεπτομέρειες για τον πραγματικό χαρακτήρα αυτού που συνέβη στο

Χειμάρκετ, όταν αγόρασα μια πρωινή εφημερίδα στην Λεωφόρο Μιλγουόκι σε ένα τραμ πηγαίνοντας προς το κέντρο της πόλης. Το ίδιο πρωί, γύρω στις δέκα και μισή, με συνέλαβαν στα γραφεία της *Arbeiter Zeitung*, στην Πέμπτη Λεωφόρο, αριθμός 107, μαζί με άλλους στοιχειοθέτες αυτής της εφημερίδας και από τότε αναπνέω τον αέρα της φυλακής.

Τι έκανε την αστυνομία να επιτεθεί στην συγκέντρωση; Σίγουρα όχι η στάση του κόσμου που ήταν συγκεντρωμένος, γιατί αποδείχθηκε κατά την διάρκεια της δίκης ότι η συγκέντρωση ήταν πειθαρχημένη και δεν υπήρχε καμία ένδειξη ότι θα προκάλυψε ταραχές. Ακόμη και ο δήμαρχος Χάρισον, ο οποίος ήταν παρών, κατέθεσε αυτό το στοιχείο.¹²

Πριν από λίγους μήνες, οι *Times* του Σικάγο συνέκριναν του αναρχικούς και τους σοσιαλιστές με τις δολοφονικές και αρπακτικές συμμορίες των Απάτσι και ειδικά τους “καταδικασμένους” αναρχικούς με τον αρχηγό Τζερόνυμο¹³ και το επιτελείο του.

¹² Ο δήμαρχος Κάρτερ Χ. Χάρισον δήλωσε, μεταξύ άλλων, στην κατάθεσή του, τα εξής: “Εκείνο το βράδυ, ουδείς εκ των ομιλητών έκαναν την παραμικρή νύξη για άμεση χρήση βίας απέναντι σε οιοδήποτε πρόσωπο. Αν αυτό είχε γίνει, θα την είχα διαλύσει αμέσως... Όταν, κατά την διάρκεια της ομιλίας του Πάρσονς, πήγα στο αστυνομικό τμήμα, είπα στον επιθεωρητή Μπόνφιλντ ότι οι ομιλίες έβαιναν προς το τέλος τους, ότι τίποτε μέχρι στιγμής δεν είχε συμβεί ή φαινόταν ότι ήταν πιθανό να συμβεί, ώστε να απαιτείται επέμβαση [της αστυνομίας] και ότι θα ήταν καλύτερο να δώσει εντολή στις εφεδρείες του που βρίσκονταν στους άλλους σταθμούς να φύγουν”. (Σ.τ.Μ.)

¹³ Τζερόνυμο (1829 – 1909): Αρχηγός της φυλής των Ινδιάνων Απάτσι. Ηγήθηκε εκστρατείας κατά των Λευκών αποίκων και αιχμαλωτίστηκε το 1886. Για την ιστορία του Τζερόνυμο βλ. “Τζερόνυμο: Τα

Εγώ, σε αντάλλαγμα, ζήτησα ένα απροκατάληπτο κοινό είτε αυτός ο οϊωνός δεν μπορεί να ισχύσει με περισσότερη δικαιοσύνη για την αστυνομία ή, τουλάχιστον, στους επικεφαλής της. Πιστεύω ότι μια τέτοια σύγκριση θα ήταν πιο ακριβής. Ας γίνει, λοιπόν, έτσι! Οι Απάτσι της αστυνομίας είχαν χύσει αίμα εργατών ήδη από το απόγευμα της Δευτέρας και, κατά διαλείμματα, την Τρίτη, αλλά διψούσαν και για άλλο αίμα. Την νύχτα της αλησμόνητης 4ης Μαΐου έμειναν ζαρωμένοι από φόβο μέσα στην ινδιάνικη σκηνή τους στην οδό Ντισπλέιν. Στην αρχή, αιφνιδίασαν την συγκέντρωση, αλλά ο δήμαρχος Χάρισον βρισκόταν εκεί και δεν ήθελε να είναι αυτόπτης μάρτυρας της σχεδιαζόμενης νύχτας του Αγίου Βαρθολομαίου. Με βιαστικά βήματα ο αρχηγός Τζερόνυμο Μπόνφιλντ εξέτασε την σκηνή του και είπε: “Το πρόβλημα με αυτούς τους [καταραμένους] σοσιαλιστές είναι ότι πάντοτε έχουν μαζί τους τις γυναίκες και τα παιδιά τους. Θάθελα να είχα τρεις με πέντε χιλιάδες από αυτούς, χωρίς τις οικογένειές τους, και να τους ξεπάστρευα στα γρήγορα”.

(Το ότι ο Μπόνφιλντ είπε αυτά τα λόγια το κατέθεσε, κατά την διάρκεια της δίκης, ένα αξιόπιστο πρόσωπο) Ο δήμαρχος Χάρισον είχε φύγει, επιτέλους, από την συγκέντρωση και είχε πάει σπίτι του, χωρίς, όμως, να πει στον Μπόνφιλντ να μην επιτεθεί κατά της συγκέντρωσης, επειδή αυτή ήταν

πειθαρχημένη και ειρηνική. Αλλά πίσω στο θέμα μας! Βιαστικά βήματα πλησίασαν την σκηνή, Ποιος είναι; Ανιχνευτές (ντετέκτιβ). “Μεγάλε αρχηγέ” αναφωνούν “εάν θέλεις να επιτεθείς, τώρα είναι η ώρα, γιατί η συγκέντρωση σύντομα θα διακοπεί. Ο Φίλντεν μόλις τώρα είπε ότι σε λίγο τελειώνει την ομιλία του και αν χρονοτριβήσεις λίγο ακόμη, οι σοσιαλιστές θα έχουν πάει στα σπίτια τους” (Το αστυνομικό τμήμα βρίσκεται μόνο ένα τετράγωνο από το Χεϊμάρκετ). Τα μάτια του αρχηγού έλαμψαν με ικανοποίηση και εκείνος έδωσε στους πολεμιστές του το σύνθημα για να προελάσουν. Πλησίασαν γοργά την συγκέντρωση. Οι γενναίοι, κρατώντας στο ένα χέρι τα κλομπ και στα άλλα τα πιστόλια τους, ήταν έτοιμοι ν' αρχίσουν την αιματηρή τους δουλειά, όταν μια θανάσιμη βόμβα πετάχτηκε στον αέρα με το γνωστό φοβερό αποτέλεσμα. Ποιος έριξε την βόμβα; Δεν ξέρω. Εκείνη την στιγμή δεν ήμουνα στην συγκέντρωση. Αλλά, παρ' όλα αυτά, είμαι καταδικασμένος σε θάνατο!

Στο σημείο αυτό, απομένουν λίγα πράγματα για να πω, γιατί υποθέτω ότι οι αναγνώστες αυτής της εφημερίδας γνωρίζουν την φαρσοκωμωδία που παίχτηκε στο δικαστήριο του Δικαστή Γκάρρι. Δεν πιστεύω ότι υπάρχει δίκη καταγεγραμμένη σε πρακτικά σε αυτήν την χώρα που να εξισώνεται από την άποψη της αδικίας και της χρήσης όλων των δυνατών μέσων διαφθοράς, συμπεριλαμβανομένης της ψευδορκίας και της δωροδοκίας

απομνημονεύματα ενός Ινδιάνου επαναστάτη”, Ελεύθερος Τύπος. (Σ.τ.Μ.)

για να βγάλει μια καταδίκη. Η κατηγορούσα αρχή γνώριζε ότι την στιγμή της έκρηξης εγώ ήμουν στην αίθουσα Ζεπφ και πέντε άμεμπτοι και αξιόπιστοι μάρτυρες, για τον χαρακτήρα των οποίων δεν μπορεί να ειπωθεί το παραμικρό, κατέθεσαν αυτό το στοιχείο. Όμως, ο Γκίλμερ ανέβηκε στο έδρανο και ορκίστηκε (επί χρήμασι) με τον ψυχρότερο τρόπο ότι με είδε στο σοκάκι μαζί με τον Σπιζ, ο οποίος, όπως ισχυρίστηκε, άναψε ένα σπίρτο την στιγμή που ρίχτηκε το βλήμα. Επιπλέον, αυτό το μίσθαρνο όργανο του Γκρίνελ ορκίστηκε ότι ο Σνάουμπελτ -για τον οποίον ισχυρίστηκε ότι ήταν αυτός που έριξε την βόμβα- είχε ύψος πέντε πόδια και οκτώ ίντσες, κι έτσι αυτός (ο Γκίλμερ) δεν μπορούσε να δει πάνω απ' το κεφάλι του.¹⁴ Τώρα, όλοι όσοι γνωρίζουν τον Σνάουμπελτ θα βεβαιώσουν ότι είναι ένας άνδρας άνω του μέσου ύψους και ότι έχει ύψος έξι πόδια και δύο ίντσες! Ολόκληρη η δίκη συνεχίστηκε μ' αυτόν τον τρόπο. Οι μάρτυρες υπεράσπισης (που δεν είναι διόλου “αδαείς, ψεύτες ξένοι”, όπως ο δημόσιος κατηγορος ευχαριστιόταν να τους χαρακτηρίζει, αλλά “νομοταγείς και έξυπνοι ντόπιοι Αμερικανοί πολίτες”), κατέθεσαν ότι οι αξιωματούχοι του

¹⁴ Ο Χάρι Λ. Γκίλμερ κατέθεσε στην δίκη ότι είδε τον Ρούντολφ Σνάουμπελτ -έναν νεαρό ριζοσπάστη που είχε συλληφθεί δύο φορές, αφέθηκε ελεύθερος και έκτοτε εξαφανίστηκε- έριξε την βόμβα και ότι ο Σπιζ του είχε δώσει το σπίρτο για να την ανάψει. Κατέθεσε, επίσης, ότι ο Σνάουμπελτ είχε ύψος πέντε πόδια και δέκα ίντσες (όχι πέντε πόδια και οκτώ ίντσες όπως λέει ο Φίσερ). Στην δίκη αποδείχθηκε ξεκάθαρα ότι ο Σπιζ δεν είχε φύγει από το βαγόνι, όταν εμφανίστηκε η αστυνομία, και δεν είχε δώσει κανένα σπίρτο. Κατά την κατάθεσή του ο Γκίλμερ έπεσε σε αντιφάσεις. (Σ.τ.Μ.)

τμήματος της Ντεσπλέινς Στρητ τούς είχαν πει το απόγευμα, την ημέρα των ταραχών, ότι θα ήταν καλύτερα να μείνουν μακριά από την συγκέντρωση, επειδή εκείνη την νύχτα θα χυθεί αίμα στους δρόμους. Αλλά το δικαστήριο απέρριψε την κατάθεση ως “απαράδεκτη”.

Παρά την ψευδομαρτυρία που κατασκευάστηκε από το κράτος μέχρι τα μπούνια, το δικαστήριο, όταν εξέδωσε την καταδικαστική απόφαση, παραδέχτηκε ότι “δεν απεδείχθη ότι οιοσδήποτε εκ των εναγομένων ήτο άμεσα συνδεδεμένος με την ρίψιν της βόμβας στο Χειμάρκετ ούτε επίσης με αυτόν που έρριψε το βλήμα. Όμως, οι εναγόμενοι ετάσσοντο επί σειρά ετών υπέρ της βίας, η προπαγάνδα της οποίας είχε υποκινήσει τον δράστη να πραγματοποιήσει την ενέργειαν στο Χειμάρκετ”. Έχεις ποτέ ακούσει, εσύ, απροκατάληπτε αναγνώστη, παρόμοια λόγια να λέγονται από ένα δικαιο δικαστήριο; Είναι εκπληκτικό! Εάν ο δικαστής Γκάρι παραδέχεται ότι δεν είναι γνωστός αυτός που έριξε την βόμβα, ποιος νόμος τον εξουσιοδοτεί να μας καταδικάσει σε θάνατο, επειδή υποθέτει ότι ο άγνωστος δράστης παρακινήθηκε να διαπράξει την ενέργεια από τις διδασκαλίες μας!

Αλίμονο, όμως! Ξέχασα ένα στοιχείο: Επτά αστυνομικοί πέθαναν και, συνεπώς, έπρεπε σε κάποιους να επιβληθεί η ποινή. Έτσι, καθώς πολλοί άνθρωποι μισούν τους αναρχικούς - από τη μια μεριά, από τους αριστοκράτες και, από την άλλη, από έναν αριθμό ανόητων εργατών- οι πρά-

κτορες της άρχουσας τάξης σκέφτηκαν ότι ο ευκολότερος τρόπος θα ήταν να συλλάβουν κάποιους απ' αυτούς που θεωρούνταν οι πλέον "επικίνδυνοι" για την κοινωνία, να τους περάσουν έναν βρόχο γύρω από τον λαιμό και να τους αφήσουν να κρεμαστούν μέχρι να πεθάνουν. Μένει, λοιπόν, να φανεί αν οι άνθρωποι αυτής της χώρας είναι τόσο εξαχρηωμένοι ώστε να αφήσουν την διάπραξη ενός επταπλού δικαστικού φόνου.

Υπάρχει ένας παράγοντας που έπαιξε προηγουμένως έναν άθλιο ρόλο, τόσο κατά την διάρκεια όσο και μετά την δίκη: ο *καπιταλιστικός Τύπος*. Τολμώ να πω ότι ακόμη και ο Τύπος σε δεσποτικά καθεστώτα, όπως στην Ρωσία και την Γερμανία, δεν είναι τόσο άδικος, αναληθής και υποκριτικός όσο ο Τύπος της "γης του ελεύθερου και του οίκου του γενναίου". Θα μου έπαιρνε πάρα πολύ χώρο για να ξεσκεπάσω όλα τα ψέματα που επινοήθηκαν και δημοσιεύτηκαν εναντίον μας από τον Τύπο. Θα αδράξω, όμως, αυτήν την ευκαιρία για να δείξω ότι δεν υπερβάλω όταν μιλάω για την υποκρισία των ψευδόμενων καπιταλιστικών φύλλων. Θα παραθέσω λίγες προτάσεις από ένα άρθρο που δημοσιεύτηκε σε μια πρωινή εφημερίδα του Σικάγο λίγες βδομάδες ύστερα από την υπόθεση Χειμάρκετ. Αυτό το άρθρο δημοσιεύτηκε ως επίπληξη για μια εντολή που έδωσε ο Δήμαρχος Χάρισον σε όλους τους επιτελείς της πόλης, σύμφωνα με την οποία οι ρεπόρτερ έπρεπε να κρατη-

θούν έξω από τα αστυνομικά τμήματα όταν θα ερχόντουσαν τα νέα: "ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΣΧΕΔΙΟ ΤΟΥ ΚΑΡΤΕΡ. ΜΙΑ ΕΝΤΟΛΗ ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ ΜΠΟΥΜΕΡΑΝΓΚ ΚΑΙ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΟΔΗΓΗΣΕΙ ΣΕ ΣΥΝΤΑΡΑΚΤΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ".

Να εδώ μερικά αποσπάσματα:

"Η εξουσία είναι κατάχλομη μπροστά στον Τύπο και το κοινό" είπε χθες ένας κύριος που είναι παλαιός γνώστης των αστυνομικών θεμάτων. "Το τμήμα δεν αγαπούσε ποτέ τις εφημερίδες, αλλά δεν θα έλεγα και για τον δήμαρχο ότι δεν θέλει να αποκαλύψει τις προθέσεις του, ενώ οι έκπληκτοι άνθρωποι ήταν απασχολημένοι φουσκώνοντας τα χρηματικά δώρα προς την αστυνομία. Λέω επίτηδες "ανυποψίαστοι άνθρωποι", επειδή αυτό ήταν το αίσθημα που ενεργοποίησε τους ανθρώπους που έδωσαν τις εισφορές και αγόρασαν δεσμίδες εισιτηρίων για να δούνε την τελετή. Οι εφημερίδες έκαναν τους αστυνομικούς ήρωες και, για ένα διάστημα, ήταν του συρμού να τους εξιδανικεύουν. Για ποιο λόγο; Απλούστατα, επειδή δεν το έβαλαν στα πόδια. Αυτό που έκαναν ήταν αρκετά καλό, αλλά γι' αυτό δεν πληρώνονται; Δεν έκαναν τίποτα περισσότερο από το καθήκον τους και, προς ευχάριστη έκπληξή τους, αυτό που έκαναν, για το οποίο ο κόσμος τους γέμισε χρήματα, *αναγκάστηκαν να το κάνουν από τις εφημερίδες, που τους αφιέρωναν στήλες με το εγκώμιό τους. Αλλά μένει να ειπωθούν πολλά πράγματα για τις ταραχές και τώρα που τα παιδιά δεν αφήνουν τις ιστορίες να βγουν στην ε-*

πιφάνεια. Οι αστυνομικοί δεν ήταν καθόλου γενναίοι σαν λιοντάρια και στο Χειμάρκετ ήταν περισσότερο πανικόβλητοι απ' όσο κάποιος από αυτούς σήμερα θα παραδεχόταν. Θα με πιστεύατε εάν σας έλεγα ότι, όταν άρχισε το ποδοβολητό, αφότου εξερράγη μια βόμβα, ένας δημοσιογράφος, καθώς έτρεχε πανικόβλητος, όρμησε μέσα σ' ένα κοντινό σπίτι και ανακάλυψε καμιά δεκαριά αστυνομικούς να προσπαθούν να ταμπουρωθούν πανικόβλητοι μέσα σ' αυτό; Τώρα, λοιπόν, αυτό λέγεται ότι είναι το πραγματικό γεγονός και ο ρεπόρτερ που είναι υπεύθυνος γι' αυτήν την δήλωση μπορεί να σπεύσει κάποιον πρωί σε μια από τις μεγάλες εφημερίδες. Αυτή, πιστεύω, ότι δεν είναι διόλου η μοναδική περίπτωση και σήμερα που η εποχή των ηρώων αποτελεί παρελθόν, η αποσιωπημένη αλήθεια δεν θα γινόταν δύσκολα αποδεκτή. Θα είχε ενδιαφέρον να γνωρίζουμε, για παράδειγμα, πόσοι από τους τραυματίες αστυνομικούς πυροβολήθηκαν από τους πανικόβλητους συναδέλφους τους. Οι νοσοκομειακές αρχές δεν μας είπαν συγκεκριμένα ούτε τι είδους σφαίρες ήταν αυτές που τραυμάτισαν τα σώματα των αστυνομικών και δεν θα προκαλούσε έκπληξη αν θα μπορούσε εύκολα να διαπιστωθεί αν οι σφαίρες που πάρθηκαν από τα τραύματα ταιριάζουν με αυτές που χρησιμοποιούν ρεβόλβερ που προβλέπονται από τον κανονισμό. Όταν οι ρεπόρτερ αρχίσουν να χρησιμοποιούν αυτό το είδος πυρομαχικών, ο προϊστάμενος θα συνειδητοποιήσει

ότι η διαταγή του είναι ένα μπούμε-ρανγκ”.

Παρέθεσα αυτά τα αποσπάσματα, προκειμένου να δείξω ότι ο καπιταλιστικός Τύπος και οι αρχές γνωρίζουν τα πραγματικά γεγονότα της υπόθεσης Χειμάρκετ, αλλά τα κρατούν μακριά από την δημοσιότητα. Η καπιταλιστική εφημερίδα απειλεί, έτσι, την αστυνομία ότι “θα τα βγάλει στην φόρα”. Είναι κοινό μυστικό ότι οι περισσότεροι αστυνομικοί που τραυματίστηκαν από σφαίρες, τις δέχτηκαν από τους συναδέλφους τους. Αυτό το γνωρίζουν οι εφημερίδες και η αστυνομία, αλλά, όταν ένας γιατρός κατέθεσε αυτό το στοιχείο στο δικαστήριο, έγινε δεκτός με αποδοκιμασίες. Στην διάρκεια της δίκης και έκτοτε, ο Τύπος συγκέντρωσε όλες τις πιθανές και απίθανες ιστορίες και ψέματα που μπορούσαν με κάθε τρόπο να μας βλάψουν. Αλλά κράτησε τις στήλες του κλειστές σε κάθε έκκληση για δικαιοσύνη και αμεροληψία. Φαρισαίοι!

Όπως το δικαστήριο και ο εισαγγελέας άφησαν σαφώς να εννοηθεί, η ετυμηγορία της θανατικής καταδίκης πάρθηκε με σκοπό να συντρίψει το αναρχικό και το σοσιαλιστικό κίνημα. Όμως, είμαι ευχαριστημένος που αυτό το βάρβαρο μέτρο κατάφερε ακριβώς το αντίθετο. Η “καταδίκη” μας έχει κάνει πολλούς εργάτες να μελετήσουν αναρχισμό και, αν εκτελεστούμε, θα ανέβουμε στο ικρίωμα με την ικανοποίηση ότι με τον θάνατό μας έχουμε προάγει τον ευγενικό μας σκοπό περισσότερο απ' όσο πιθανόν

θα είχαμε εάν φθάναμε στην ηλικία του Μαθουσάλα.

Όταν έφυγα από την γενέτηρα χώρα μου, ο αγαπητός μου πατέρας (που ύστερα πέθανε) με συμβούλεψε να λέω πάντα άφοβα αυτό που πιστεύω ότι είναι αλήθεια και ακολούθησα πιστά αυτή του την συμβουλή.

Είπα τίμια την γνώμη μου στους αναγνώστες των Ιπποτών της Εργασίας, αδιαφορώντας για όλες τις πιθανές συνέπειες, όπως ακριβώς έχω κάνει απέναντι στον λαό και μέχρι ο θάνατος να μου κλείσει τα μάτια και το στόμα μου για πάντα, θα συνεχίσω να κηρύσσω ό,τι πιστεύω ότι είναι σωστό. Δεν μπορώ να κάνω αλλιώς.

Ξέρω ότι είναι αδύνατο να πείσω επαγγελματίες ψεύτες, όπως οι πληρωμένοι συντάκτες του καπιταλιστικού Τύπου, που πληρώνονται για να

κρύβουν την αλήθεια. Όμως, παρακαλώ τους συντάκτες των εργατικών εντύπων, όπως επίσης και όλους τους τίμιους και νοήμονες εργάτες, να μην μιμούνται την γελοία στάση του καπιταλιστικού Τύπου απέναντι στις διδασκαλίες του αναρχισμού, όπως έκαναν μέχρι τώρα, αλλά να κάνουν τον αναρχισμό αντικείμενο διεξοδικής μελέτης.

Άντολφ Φίσερ

Μετάφραση: Σωτήρης Γιαννέλης

Πηγή: *Autobiographies of the Haymarket martyrs*

<https://libcom.org/history/autobiographies-haymarket-martyrs>

<https://engymo.wordpress.com>